Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat

פרייז 20 גראָשען

הײַנט 8 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

אונפּאַרטייאישע פּאָליטיש-געזעלשאַפטליכע טאָג-צייטונג

Nr. 161 (1156)	Łódź, Środa 13 Lipca 1927	פינפטער יאָהרגאַנג	לאָדז, מיטוואָך יג תמוז תרפ״ז.	נ. 161 (1156

אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 24-71. | Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, Tel. 24,71.

צווייטע ערד-ציטערניש אין ארץ-ישראל

פון הרי יהודה ביז שכם און אין עבר הירדן.—די צאָהל דער'הרג'עטע און פער־וואונדעטע. — געליטען די ירושלים'ער אוניווערזיטעט און דער שלאָס פון לאָרד פלומער.—דעפּעשע פון גער'ער רבי'ן.—צווישען די קרבנות זאָלען קיין יודען נישט זיין.

לאָנדאָן, 12 (אטע) אין אַ בעדייטענדען טייל פון מיטעל - פּאַלעסטינא איז נעכטען פאָרגעקומען אַנ'ערד-ציטערניש, וואָס האָט אָנגעמאַכט גרויסע שאָדענס. ביז איצט איז פעסטגעשטעלט געוואָרען 31 טויט-פאַלען, און איבער 200 פערוואונדעטע. אין די פאָרשטעט פון ירושלים זענען אומגעקומען 8 פּערזאָן, אין יריחו — 3 פּערזאָן. אין יפו און חיפה זענען איינגעפאַלען 10 הייזער.

הײַנט איינדערפריה האָט זיך די ערד־ציטערניש ווידערהאָלט, נישט נאָר אין דער אומגעגענד פון ירושלים, נאָר אויך אין גאַנץ עבר-הירדן. ס'זענען דאָ פיל אומגעקומענע און פערוואונדעטע.

דער רעגירונגס-שלאָס, וואו ס'וואוינט דער נציב העליון לאָרד פלומער איז שווער בעשעדיגט געוואָרען, דער נציב האָט געמוזט פערלאָזען דאָס הויז און האָט פערבראַכט די נאַכט אונטער'ן פרייען הימעל. די ביבליאָטעק-געביידע פון דער ירושלים'ער אוניווערזיטעט איז בעדראָהט.

די קאַטוילישע הייליגטומער האָבען ביז איצט קיין גרויסע שאָדענס נישט געליטען, הגם פיל בילדער און היי־ליגע מכשירים זענען אַראָפּגעפאַלען פון די ווענט.

ירושלים, 12 (יט״א טעלעגראַפיש) די שרעקליכע ערד־ציטערניש, וואָס איז פאָרגעקומען אין ירושלים האָט אויך אַרומ־גענומען אַ גרויסען שטח פון הרי-יהודה ביז שכם. די צאָהל דער'הרג'עטע אין ירושלים איז ביז איצט נאָך נישט פעסטגע־שטעלט געוואָרען, די צאָהל פערוואונדעטע איז זעהר בעדייטענד. אין שכם זענען 20 פּערזאָן דער'הרג'עט געוואָרען, העכער 250 שווער פערוואונדעטע, אין די שכנות'דיגע אַראַבישע דערפער איז פערהאַן 8 טויטע, חיפה, יפו, תל-אביב און די אומגעגענדען לענגס אויס דעם ים-ברעג האָבען נישט געליטען.

ירושלים, 12 (יט״א טעלעגראַפיש). דאָס פונדאַמענט פון די חורבות אין ירושלים דויערט ווייטער. ביז איצט איז געפונען געוואָרען 26 דער'הרג'עטע, אין דער סביבה פון ירושלים איז דערווייל פעסטגעשטעלט 30 דער'הרג'עטע. דער בנין פון העבּרעאישען אוניווערזיטעט האָט שטאַרק געליטען. דער יודאַ־איסטישער און כעמישער אינסטיטוט זענען טיילווייז צושטערט.

די לעקציעס קומען אָבער ווייטער פאָר.

אין יפו תל-אביב, חיפה און טבריה איז רוהיג.

ירושלים, 12. (ספּעציעל) די ערד-ציטערניש איז געווען אין ירושלים, יריחו, שכם און אַ ריי אַנדערע שטעדט.

פערהאַן פיל קרבנות אין מענשען. די מאַטעריעלע היזקות זענען בעדייטענד גרויס.

אין דער באַזיליקע פון קריסטוס'עס קבר האָט זיך צעשיט צוליב דער ערד-ציטערניש איינער פון די קופּאָלען.

בערלין, 12 (ראַדיאָ). די צאָהל אומגעקומענע ביי דער ערד-ציטערניש אין א״י דערגרייכט אַנ'ערך 300 פּערזאָן.

בערלין, 12 (ראַדיאָ). די ערד-ציטערניש האָט זיך אָנגע־הויבען אין עגיפּטען, און איז אַדורך פּאַלעסטינא אין דער ריכ־טונג פון עבר הירדן.

דער קבר פון קריסטוס זאָל זיין שטאַרק בעשעדיגט.

וואַרשאַ, 12. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). לויט ידיעות וואָס זענען אָנגעקומען אַהער פון א״י, זענען אין ירושלים דאָ ביז 300 שטאַרק-צושעדיגטע הייזער. ס'זענען פעסט־געשטעלט געוואָרען 31 אומגעקומענע און ביז 150 פערוואונדעטע.

דער כותל מערבי האָט נישט געליטען.

אין וואַרשאַווער קאָמיטעט פון דער „אגודה" איז אָנגעקומען אַ טעלעגראַפישע ידיעה, אַז דער גערער רבי איז אַרויס בשלום פון דער קאַטאַסטראָפע און ס'האָט איהם גאָרנישט געשאַדט. די זעלבע דעפּעשע גיט אויך איבער, אַז צווישען די קרבנות זענען נישטאָ קיין יודען.

לאָנדאָן, 12. (ראַדיאָ). 2 אַ זייגער ביינאַכט האָט זיך אין עגיפּטען געפיהלט אַנ'ערד-ציטערניש, וועלכע האָט אָבער קיין שום שאָדען נישט געבראַכט.

לאָנדאָן, 12 (אטע) די ערד-ציטערניש אין פּאַלעסטינא האָט געדויערט 40 סעקונדען. לויט די אָפיציעלע מיטטיילונגען זענען 12 פּערזאָן אומגעקומען און 250 זענען פערוואונדעט, אין יפו און חיפה ווערען געזוכט צווישען די חורבות פון די איינגע־פאַלענע הייזער מענשען-קרבנות.

וואַרשאַ, 12 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט)

דער צ. ק. פון דער ציוניסטישער פּאַרטיי האָט זיך טע־לעגראַפיש געווענדעט מיט אַנ'אָנפראַגע קיין לאָנדאָן און ירושלים וועגען דער נאַטור-קאַטאַסטראָפע אין א״י.

דעראויף איז דערהאַלטען געוואָרען אַ טעלעגראַפישע תשובה פון האָנסקען, אין וועלכער עס ווערט מיטגעטיילט, אַז די ערד־ציטערניש איז קודם-כל פאָרגעקומען אין שכם, וואו עס זענען דאָ 30 דער'הרג'עטע, אויסשליסליך אַראַבער.

אין ירושלים זענען דאָ 26 מאָן דער'הרג'עטע. בלויז אַראַבער.

א ביסעל איז בעשעדיגט געוואָרען דער העבּרעאישער אוני־ווערזיטעט, דער הר הצופים און דער קבר פון קריסטוס.

די לעקציעס פון העבּרעאישען אוניווערזיטעט האָט מען דערווייל געמוזט איבערטראָגען אין אַנ'אַנדער אָרט.

וואָס שייך חיפה, יפו און טבריה, איז דאָרט דער שאָדען געווען אַנ'אונבעדייטענדער.

חוץ די אָנגעגעבענע פאַקטען, זענען קיין אַנדערע נישטאָ.

פוילען'ס ענטפער אויף סאָוויעטישער נאָטע

וואַרשאַ, 12. (טעלעפאָניש). שבת פאַהרט אַרויס קיין מאָסקווע דער פוילישער געזאַנדטער פּאַטעק, וועלכער וועט מיטנעהמען אַ נאָטע פון דער פוילישער רעגירונג אַלס אַ תשובה אויף דער לעצטער רוסישער נאָטע.

אין דער נאָטע אָנערקענט די פוילישע רעגירונג, אַז די היציגע אַטמאָס־פערע, וואָס איז געשאַפען געוואָרען דורך דער צווייטער רוסישער נאָטע, וואָס איז געווען אַגרעסיוו לויט איהר טאָן, איז שוין אַריבער, און ס'איז שוין געקו־מען די צייט, ווען ביידע מלוכות קענען רוהיג און אויף אַ פריידליכען אופן ערלעדיגען אַלע מיספערשטענדנישען.

סיים וועגען די „ליטשניקעס".

וואַרשאַ, 12 (טעלעפאָניש פון אונ־זער קאָרעספּאָנדענט) די האַנדעלס און אינדוסטריע-קאָמיסיע ביים סיים איז הײַנט צוזאַמענגעטרעטען צו בעטראַכטען דעם פאָרשלאַג פון פערשידענע סיים-קלובען, אין וועלכען ס'ווערט געפאָדערט צו אָפּשאַפען די טעלעפאָן-ליטשניקעס.

דעם פאָרשלאַג האָט רעפערירט דער דעפּ. דימאָווסקי (כאַדעק) וועלכער האָט פאָרגעלעגט אויפצופאָדערן די רע־גירונג, זי זאָל צוריקציהען די פאָר־אָרדנונג פון דעם פּאָסט-און טעלעגראַף־מיניסטער וועגען איינפיהרען די ליטש־ניקעס, און בעשטימען די הויך טון אָפּצאָהל.

לסוף איז אויסגעוועהלט געוואָרען אַ סוב-קאָמיסיע, וועלכע דאַרף בעאַר־ביטען אַ יורידישע פאָרמולע אויף צו ערלעדיגען דעם דאָזיגען ענין.

די סוב-קאָמיסיע וועט זיך צוזאַמענ־קומען מאָרגען 12 בייטאָג.

לוסיען וואָלף — פאָרזיצער פון דער יודישער היסטאָרישער געזעלשאַפט אין לאָנדאָן.

לאָנדאָן. (י.ט.אַ.) ה' לוסיען וואָלף איז איצט צום 8 טען מאָל ווידער אויס־געוועהלט געוואָרען אַלס פּרעזידענט פון דער יודישער היסטאָרישער געזעל־שאַפט אין ענגלאַנד.

שלאַקס-רעגען אין וואַרשא

וואַרשאַ, 12 (טעלעפאָניש פון אונ־זער קאָרעספּאָנדענט). הײַנט פון האַלב דריי ביז האַלב פיר אַ זייגער איז אין וואַרשאַ געפאַלען אַ שרעקליכער רע־גען מיט דונערן און בליצען.

עס זענען פערפלייצט געוואָרען זעהר פיל קעלער-שטובען. דער רעגען האָט אָנגעמאַכט גרויסע שאָדענס אין די גערטנער, און אַרויסגעריסען שרפות אין עטליכע ערטער.

מיט דער רעטונגס-אַקציע זענען גע־ווען פערנומען אַלע פייערלעשער-אָפּ־טיילונגען.

א מאָרנער צופאַל.

בערלין. 12 (אַטע) פאָריגען שבת האָט פּרעז. הינדענבורג אַספּאַטירט אין דעסוי ביים טויפען אַ זיבענטע קינד פון אַ געוויסען אַרבייטער.

נעכטען איז הינדענבורג'ס טויף־זוהן דער'הרג'עט געוואָרען דורך אַ דונער. דער ברודער דעם דער'הרג'ע־טענס, וועלכער איז מיט איהם געשלאָ־פען אין איין בעט, איז געבליבען אונ־בעשעדיגט.

אמטען פון יודישע לאַווניקעס

אין פערשידענע אָפּטיילונגען פון וואַרשאַווער מאַגיסטראַט.

וואַרשאַ, 12 (טעלעפאָניש פון אונ־זער קאָרעספּאָנדענט) אויף דער הײַנ־טיגער זיצונג פון מאַגיסטראַט זענען איינגעטיילט געוואָרען די אַמטען פון די לאַווניקעס.

פון די יודישע לאַווניקעס האָט דער ד״ר ביכאָווסקי בעקומען דעם פאָרזיץ אין דער געזונדהייטס - אָפּטיילונג, און איז בעשטימט געוואָרען אַלס מיטגליד פון דער פּראָוויזאָנט - אָפּטיילונג; דער סענ. קרנער איז בעשטימט געוואָרען אַלס מיטגליד פון אינדוסטריע - אַמט (אויזשאַנד פּשעמיסלאָווי) פון דער קאַ־נאַליזאַציע-אָפּטיילונג, און אין דער אָפּ־טיילונג פאַר דעם פונדאַמענט-בוי פון דער שטאָט.

דעם בונדישער לאַווניק, אַלטער האָט מען ביים פערטיילען די אַמטען אויסגעמיטען, ווען אַלטער האָט דערויף פּראָטעסטירט, האָט איהם דער וויצע־פּרעזידענט שטאַפּאַנסקי (פּ. פּ. ס.) דער־קלערט, אַז מ'קאָן איהם נישט געבען קיין שום אַמט, מחמת ער האַלט, אַז אַלטער איז געוועהלט געוואָרען צוליב אַ מיספערשטענדניס.

ס'געפעלען איהם נישט די יודען...

וואַרשאַ, 12. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) אין קראָקאָ־ווער „איל. קורירער צאָדז." איז פער־עפענטליכט געוואָרען אַנ'אַנאָנס פון זאַקליקאָווס'ער בורמיסטער, אין וועלכען עס ווערט געמאָלדען:

„אַזוי ווי ביי אונז אין שטעטעל אַר־ביטען 2 יודישע אַדוואָקאַטען, וואָל־טען מיר זעהר גערן געוואָלט זעהן ביי אונז אַרבייטען אַ קריסטליכען אַד־וואָקאַט, וועלכער וועט בעקומען אַ ספּעציעל געהאַלט.

אונטערגעשריבען:

זשעפּאַווסקי, בורמיסטער".

וועגען דעם דאָזיגען ענין האָט אַרייג־געטראָגען אַנ'אינטערפּעלאַציע דער דעפּ. לצווין.

גראבינסקי—סטאליפין.

דעפ. יצחק גרינבוים בעווייזט די עהנליכקייט פון זייערע פראגראמען.

וו אַ ר ש אַ, 12 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספאָנדענט). אויף דער היינטיגער זיצונג פון דער קאָנסטיטוציע-קאָמיסיע האָט געהאַלטען אַ גרעסערע רעדע דעפ. גלאָמבינסקי, וועלכער שטעלט זיך אָב אויף דער לעצטער פראָ-פעסט-ערקלערונג פון דעם יודישען קאָלאָ. ער האַלט, אַז די ערקלערונג איז אַ פריהצייטיגע. די יודען ווערען נישט, לויט זיין מיינונג, דורך דעם געזעץ-פּראָ-יעקט באַ'עוולה'ט. גלאָמבינסקי בעמיהט זיך מיט ציפערען צו בעווייזען, אַז די יודען וועלען גאָך דורך דעם געניסען.

צווייטענס, זאָגט גלאָמבינסקי, דאַרף דאָס פוילישע פאָלק, וואָס טראָגט אַ סך גרעסערע לאַסטען פאַר דער מלוכה, געניסען פון מעהר רעכט, ווי די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען, וועלכע דאַרפען זיין אונטערוואָרפען דעם ווילען פון הערשענדען פאָלק.

ניעדזיאַלקאָווסקי (פ.פ.ס.) האַלט, אַז אויב אפילו עס וועט אַדורך דער געזעץ פּראָיעקט לויט'ן ענדעקישען נוסח, וועט דאָס ווייניג ענדערן די לאַגע. אַ סך אונגענגעהמער דאַרפען זיין פאַר גלאָמבינסקי'ן 12 אוקראַאינער, וועלכע קאָנען אריין אין סיים, ווי 32 יודען. ניעדזיאַלקאָווסקי איז דערפאַר געגען בע-גרענעצען די צאָהל מאַנדאַטען אָבער פאַר די פערבינדונגס-ליסטעס.

אַ לענגערע רעדע האַלט דעפ. גרינבוים. ער ווייזט אָן אין זיין רעדע, אַז דאָס איינטיילען די מלוכה אין גרויסע וואַהל קרייזען איז נישט קיין נייע ערפינדונג. דאָס האָט נאָך אין ריסלאַנד אַדורכגעפיהרט סטאָליפין, וועלכער האָט דערפיהרט, אַז אין דער רוסישער דומע איז געווען סך-הכל 11 פוי-לישע דעפוטאַטען.

גלאָמבינסקי, זאָגט גרינבוים, ענטוויקעלט אַ מלוכה-פּראָגראַם, וועלכען זיי האָבען שוין אַ מאָל געהערט פון סטאָליפין'ען; דאָס איז דער סיסטעם פון האַל-טען די מינדערהייטען „זאַ מאָרדע". איצט וויל מען עס אַדורכפיהרען אין הענדשקעס און דאָס אין ברודיגע הענדשקעס. איהר צווינגט אונז אָבער אויס-צוטון אייך די הענדשקעס. איהר קלאַפט, זאָגט גרינבוים, מיט'ן קאָפּ אויף די ווענד, אָבער צוקלאַפט דערביי די מלוכה. איהר מיינט אָודאי, אַז אַ דאַנק דעם פּראָיעקט וועט איהר צוקלאַפּען דעם בלאָק פון די נאַציאָנאַלע מינדערהיי-טען. ניין, דאָס וועט זיך אייך נישט איינגעבען. דער בלאָק פון נאַציאָנאַלע מינדערהייטען איז אַ היסטאָרישע נויטווענדיגקייט. ווען דעם האָבען זיך שוין אויך איבערצייגט די פּאָליאַקען און אַנדערע לענדער, וואו זיי געהערען צו די דאָזיגע בלאָקען.

דעפ. גרינבוים לעגט פאָר איבערצוגעהען איבער דעם פּראָיעקט צום טאָג-אָרדנונג.

נאָך אַ רעדע פון דעפ. רייך, וועלכער קריטיקירט אויך דעם פּראָיעקט, געהט מען איבער צו דער אָפּשטימונג פון גרינבוים'ס פאָרשלאָג, וועלכער ווערט מיט אַ מערהייט שטימען אָפּגעוואָרפען.

די ווייטערדיגע דיסקוסיע איז אָבגעלייגט געוואָרען ביז מאָרגען.

א בריף פון פינאַנץ-מיניסטער

צו דער פינאַנץ-קאָמיסיע ביים סיים.

וו אַ ר ש אַ, 12 (טעלעפאָניש פון אונ-זער סיים - קאָרעספּאָנדענט). צו דער היינטיגער זיצונג פון דער פינאַנץ-קאָ-מיסיע האָט דער פינאַנץ-מיניסטער צו-געשיקט אַ בריף, אין וועלכען ער גיט אָן אַ גאַנצע רייה מאָטיווען, צוליב וועל-כע ער האָט נישט געקאָנט קומען צו דער זיצונג.

יודישע „קאָלאָ" בעשליסט

איבערצוגעהן אין א שאַרפער אָפּאָזיציע.

וו אַ ר ש אַ, 12. (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט). היינט איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון דער יודישער „קאָלאָ". ס'איז בעשלאָסען געוואָ-רען צו פערשאַרפען די אָפּאָזיציע און זעהען ווי ווייט מעגליך צו פערשווערען די אַרבייט אין סיים.

ס'איז אויך אויף דער זיצונג אָרומגערעדט געוואָרען דעפ. קירשבוים'ס פּראָיעקט וועגען די קוריעס. צו קיין אָבשטימונג איז אָבער נישט געקומען.

די ערשטע יודישע שוחטים-שול איז בערלין

ב ע ר ל י ן, (י.ט.א.) דעם 15-טען אוי-גוסט ווערט אין לאָקאַל פון דער יודי-שער קהלה אין בערלין געעפענט ווע-רען די ערשטע יודישע שוחטים שול, וועלכע וועט חוץ די יודאַאיסטישע למודים בעריקזיכטיגען אויף אַלגעמיינע אנאַטאָמיע, פיזיאָלאָגישע און וועטערי-נאַרע ידיעות. עס ווערט געפּלאַנט אויס-צובילדען די שוחטים אויך פאַר חזנים, זיי זאָלען קענען ערפיהלען ביידע פליכ-טען צוזאַמען אין די קליינע יודישע קהלות.

פערשיקטע ציוניסטען

ווילען פאָהרען קיין א"י.

ר י ג אַ. (י.ט.א.) די יודישע דעפעשאַ-טען פון לעטלענדישען סיים בעקומען לעצטענס בריף פון פיל פערשיקטע ציוניסטען אין רוסלאַנד, אין וועלכע זיי טיילען מיט, אַז זיי האָבען בע-קומען ערלויבנישען צו פאָהרען קיין ארץ-ישראל, אָבער זיי האָבען נישט דערצו די נויטיגע מיטלען. זיי בעטען דעריבער די דעפּוטאַטען צו בעזאָרגען זיי די נויטיגע געלד-סומען.

דער יודישער קאָמוניסט מוראָוו זאָל זיין ערמאָר-דעט דורך באַנדיטען.

ר י ג אַ. (י.ט.א.) פון מאָסקווא ווערט מיטגעטיילט, אַז די אויספאָרשונג זאָל האָבען פעסטגעשטעלט, אַז דעם יודי-שען קאָמוניסט מוראָוו-גינזבורג, וועל-כען מען האָט דעם 5-טען יוני געפונען אַ טויטען נישט ווייט פון מאָסקווע, האָט ערמאָרדעט דער באַנדיט קוריגאָוו. נאָך אַ לענגערען ווידערשטאַנד האָט דער לעצטער זיך מודה געווען, אַז ער האָט ערמאָרדעט שוראָוו'ן כדי איהם צו בערויבען.

פערפלייצונג

איז רוסלאַנד.

מ אָ ס ק ו ע. 12 (אטע) די גאַנצע נישני-נאָווגאָראָדער גובערניע איז פער-גאָסען געוואָרען דורך אַ ריזיגער פערפלייצונג.

די בעפעלקערונג האָט אונגעהויערע היזיקות, מחמת אַלע פיה און רינדער זענען אָוועקגעשוואומען מיט'ן וואַסער.

אַלע בריקען אויף דעם טייך טשאַר זענען אָרונטערגעריסען געוואָרען.

צומעהרסטען האָט געליטען די גע-גענד לוקיאַנאָוו.

דעפ. ווישליצקי ביים פינאַנץ-מיניסטער

וועגען אומזאַץ-שטייער פון הורטאָוניקעס, און וועגען עקזעקוציע קאָסטען. — געזעץ-פּראָיעקט וועגען ענדערען דעם אומזאַץ-שטייער.

וו אַ ר ש א, 12 (טעלעפאָניש פון אונ-זער סיים - קאָרעספּאָנדענט) היינט איז דעפ. ווישליצקי אויפגענומען געוואָרען ביים פינאַנץ מיניסטער טשעכאָוויטש.

דעפ. ווישליצקי האָט אָנגעוויזען, אַז אָפט מאָהנט מען ביי די הורט-סוחרים 2 מיט אַ האַלב פּראָצענט אומזאַץ שטייער אַנשטאָט 1 פּראָצענט, וועלכע ס'קומט פון זיי.

דער מיניסטער האָט צוגעזאָגט אַרויס-צוגעבען אַ פעראָרדנונג צו מאָהנען פון הורט-סוחרים נאָר 1 פּראָצענט.

ווייטער האָט דעפ. וויטשליצקי אָנ-געוויזען, אַז ביי שטייער-עקזעקוציעס ווערט פערשריבען די גרעסטע טייל אויף עקזעקוציע-קאָסטען און נישט אויף די שטייערען גופא. דער מיניסטער האָט צוגעזאָגט די פראַגע גינסטיג צו ערלע-דיגען.

צום סוף האָט דער מיניסטער אי-בערגעגעבען, אַז אין די נאָהנטע טעג וועט די רעגירונג אַריינבראָנגען אַ גע-זעץ - פּראָיעקט וועגען ענדערען דעם אומזאַץ-שטייער.

מיטעל-פראַנקרייך אונטער וואַסער

מענשען שווימען אום אויף דעכער פון אונטערגע-שווענקטע הייזער.

פ אַ ר י ז, 12. (אַטע). דער שטורעם, וואָס האָט נעכטען געבושעוועט אין מיטעל-פראַנקרייך האָט קו״ם כל בע-דראָהט די געגענד באַווע, וואו אַ מורא׳-דיגער בעוויסער האָט אַזוי אונטערגע-שווענקט די גאַסען, אַז פיל הייזער זענען אַוועקגעשוואומען, און זייערע איינוואוינער האָבען זיך נישט געקאָנט ראַטעווען. זיי זענען אַ קילאָמעטער אַנ'ערך געשוואומען אויף די דעכער פון הייזער, וואָס זענען זיך פונאַנדער-געפאַלען.

די סיבה פון דער קאַטאַסטראָפע איז געווען דאָס פלוצלינגע אויפהויבען זיך פון דעם וואַסער אין דעם טייך וויען.

אין לימאָוש האָבען די פייערלעשער בעוויזען צו אָפּראַטעווען די בעפעל-קערונג, דאָס גאַנצע פערמעגען אָבער איז אַוועק מיט'ן וואַסער.

אין טרעוויל, לעם בעזאַנסאָן האָט אַ דונער אַריינגעפאַלען אין דער עלעק-טראָווניע, וואָס איז ת כף אָרומגעכאַפּט געוואָרען פון פייער. די שרפה איז גלייכצייטיג אויסגעבראָכען אין פינף ערטער, אַזוי אַז ס'האָט נישט געקאָנט זיין קיין רעד וועגען רעטונג. און די גאַנצע סביבה איז פערברענט געוואָרען.

פ אַ ר י ז, 12 (אַטע) די מאָרגנע צייטונגען מעלדען פון גאַנץ פראַנקרייך...

פ אַ ר י ז, 12 (אַטע) די מאָרגנע נעהמט אָן פון שנה צו שנה אַלץ מעהר וואַסער. מ'קאָן זיך ריכטען אויף אַ גרויסע פערפלייצונג. די מיליטערישע מאַכט האָט זיך פערנומען צו פערזיכערען עטליכע פריש - אָבגעבויטע געגענדען, וואו אַ פערפלייצונג פון דער מאָרנע וואָלט געקאָנט אָנמאַכען גרויסע חורבנות.

1.750.000 יודען איז אוקראַינע.

סטאַטיסטיק פון דער יודישער בעפעלקערונג.

מ אָ ס ק ו אַ. (י. ט. אַ) אויף אַ זי-צונג פון פּרעזידיום פון מינאָריטעטען-ראַט האָט קאַרעלין אין נאָמען פון אוקראַאינישען ציק אָפּגעגעבען אַ בע-ריכט וועגען דער טעטיגקייט צווישען מינדערהייטען אין אוקראַינע. וואָס איז נוגע דער יודישער בעפעלקערונג צעהלט זי איצט לויט די לעצטע צי-פערן 1.750.000 נפשות.

יודישע קריי-ראַטען זענען אין או-קראַינע פערהאַן 69. אין קולטור-לעבען זיין שטעהען די יודען אויפ'ן ערשטען אָרט מיט 349 אַנ'אַלפאַבעטען אויף יעדע 1000 מענשען. ביז איצט זענען פאַר דער יודישער קאָלאָניזאַציע אין אוק-ראַינע אויסגעטיילט געוואָרען 128.000 דעסיאַטין ערד, אויף וועלכער עס זענען פעראייניגט איבער 8000 יודישע לאַנדווירטשאַפט-געזעלשאַפטען.

די לעצטע האָבען אַלס שטיצע בע-קומען פון דער מלוכה 2 אַ האַלב מיליאָן רובעל און 4 אַ האַלב מיליאָן דורך „אָזעט". צווישען די יודישע ווירטשאַפטען זענען פערהאַן 240 מוס-טערהאַפטע קאָלעקטיוון.

מעבעל

איך קויף און פערקויף

דיוואַנעס, בעלעטן, ניי-מאַשינען, גאַרדעראָבען, סאָפּאַ-וואַגען א. ז. וו. און צאָהל די העכסטע פּרייזען

א. ווייצמאַן נאַרוטאָוויטש 19 (דזיעלנאַ)

אין מעבעל-געוועלב, (פּריוואַט-וואוינונג שענקעוויטשאַ 39) ביי מיר איז שטענדיג דאָ פאַרט. גענוצטע מעבעל און גוטען צושטאַנד צו פערקויפען. 1338

אַנ'עוצר פאַר עלטערן

זענען געזונדע און פריילעכע קינדער!

היגיענישער פודער

„DODO"

איז דאָס ווירקזאַמסטע מיטעל געגען אַלע אָפּריהען און פערוויטען זיך פון קינדער-לייב, אויספּראָמפּט ביי ראַציאָנעלע קינדער-פּפלעגע.

דעריבער מוזען אַלע מוטערס נוצען נאָר „DODO"

אויסגעאַרבייטונג פון קאָסמעטישען לאַבאָראַטאָריום

„MIXTA" w ŁODZI

פּרייז 50 גר. אַ שאַכטעל.

צו בעקומען אין אַלע אַפּטייקען, דראָגעריעס און פּערפומעריעס

בעקאַנטמאַכונג.

דערמיט מאַך איך בעקאַנט די בעפעלקערונג, אַז מעלדונגען וועגען שיקען משמורים צו קראַנקע נעמט אָן דער סעקרעטאַריאַט טעגליך אויסער שבת פון 1—10 און פון 4—7, מוצש"ק ביז 9 אָוונד.

יעדער משמור איז מחויב פאָרצוצייגען אַ צעטעל, אויסגעשטעלט פון אונזער אינסטיטוציע, אויפ'ן פערלאַנג פון די קרובים פון'ם קראַנקען.

זעמטליכע פאַרמאַליטעטען, ווי: שיקען משמורים, איבערפיהרען קראַנקע, אויסבאָרגען מכשירים ערלעדיגט נור דער סעקרעטאַריאַט.

בעמערקונג: פאַר זאַכען, וועלכע אינטערעסאַנטען וועלען ערלעדיגען אויסער דעם סעקרעטאַריאַט, טראָגט די אינסטיטוציע נישט די פעראַנטוואָרטליכקייט.

פּרעזעס פון „לינת הצדק"

לאַהניק א. יאָעל.

957

פאָדערט איבעראַל

נאָר פּאַטענטירטע

פעלד-בעטען

פּראָדוקט מיט דער פאַבריק-מאַרקע

PALMA-PATENT

פאַר העלבע מיר גאַראַנטירען.

איך שטעל אויף לאַגער אין אַ גרויסען אויסוואַהל: ניקעל-בעטען, קינדער-בעטען, פּאָטריקאַנקעס, קינדער-הענגלעך, שטעקאָוועס און גרוסטע מאַטראַצען.

ביליגסטע פּרייזען: רעעלסטע בעהאַנדלונג! ביליגסטע פּרייזען!

לאָדז, פּאָלנאָצנאַ 24.

Gimnazjum Męskie

z prawami gimnazjów państwowych

L. SZAKINA,

w Łodzi, Piotrkowska 18.

די קאַנצעלאַריע פון גימנאַזיום איז אָפען יעדען דינסטאָג און דאָנערשטאָג פון 11 ביז 1.

847

אַכטונג ה"ה פריזערס!!!

מיין פערפומעריע-געשעפט איז פערזעהען מיט אַ גרויסען אויסוואַהל פון פערשידענע העלנישע און בלומען-וואַסערן צום פּרייז פון 4 זל. אַ קילאָ'. וועשעטאל 3 זל., פּיקסין—7.80, ווי אויך אַלערליי פריזיר-צובעהערע צו קאָנקורענץ-פּרייזען.

מיט אַכטונג

J. Drukier

11 ZAWADZKA 11

קומט און איהר וועט זיך איבערצייגען!

בעקאַנטמאַכונג.

אַ ספּעציאַליסטקע פון לעכער-שטאָפּען נעהמט אָן צו פערשטאָפּען אַלע זעמטליכע לעכער און ריסען פון מלבושים נישט צו דערקענען. צו מעסיגע פּרייזען. בימע בעפעליגסט זיך צו ווענדען צו נאַגעל.

פּאָמאָרסקאַ 44, וו. 18.

943

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז.
11. יולי. 1927.

פראגען פון טאג.

רומעניען. — דייטשער צאל-טאריף.

קנאפע עטליכע וואכען צוריק האט אין רומעניען געהערשט די רעגירונג אווערעסקו. מעכטיג און שטארק האט די רעגירונג בעהערשט דאס לאנד. אין פארלאמענט, וועלכען דער רומענישער מיניסטער - פרעזידענט גענעראל אווערעסקו האט געלאזט וועהלען, האט די רעגירונג געהאט איהר שטארקע מאיאריטעט. אין רומעניען איז תמיד אזוי. ווען איינער איז אויבען אן, איז ער עס איינגאנצען, רעכענט זיך נישט מיט קיינעם און טוט, וואס ער וויל.

בייטען זיך אבער צייטען...

גענעראל אווערעסקו איז ארא פון דער מלכות, געווארען אויס מיניסטער-פרעזידענט. מען האט גראד איצט גע-וועהלט א נייעם פארלאמענט. אלעס פונקט להפוך. דער נעכטיגער אלמעכ-טיגער גענעראל האט אין זיין וואהל-קרייז בעקומען 350 שטימען. זיינע געגנער 20.000! דער נייער - קאבינעט בראטיאנו פערנעהמט מיט זיין פארטיי דעם אויבען-אן. ווי לאנג? בראטיאנו איז נישט צום 1 טען מאל מיניסטער פרעזידענט. ער ווייסט דעם אלטען כלל: מזל איז קיילעכדיג.

ווי ועט זיך איצט געשטאלטען די לאגע פון די יודען אין רומעניען? אין צוזאגען זענען די רומענער אויך נישט קיין מלומין-קינרער.. מיר געדענקען נאך די שעהנע ווערטער פון אווערעסקו. מיר האבען געזעהן זיינע מעשים. בראַ-טיאנו'ס ווערטער קענען גאר נישט שעהנער זיין. ווי וועלען אבער אויס-זעהן זיינע מעשים? לעת עתה מוז מען ווארטען.

* * *

אונזערע האנדעלס-בעציהונגען מיט דייטשלאנד, וואס מאכען אויס א גוט חלק פון אונזער ווירטשאפטליכער עק-זיסטענץ, זענען אלץ נאך אין צושטאנד פון מחלוקת. די אונטערהאנדלונגען וועגען האנדעלס-אפמאך שלעפען זיך, רייסען זיך איבער, ציהען זיך אין דער לענג. לעצטענס איז מען — ווי עס הייסט — געקומען צו א הסכם, עס זאלען זיך פריהער פערשטענדיגען די אינדוסטריעלע קרייזען פון ביידע צדדים, דאס הייסט די אוטאנטישע אינטערעסענטען. וועט דאס פיהרען צו א רעזולטאט? דוקא יענע קרייזען — אויף ביידע זייטען — מאנגעלט די אביעקטיוויטעט פון אורטייל.

לעת עתה ליידט דער האנדעל.

דער דייטשער פארלאמענט האט איצט בעשלאסען א צאל-טאריף, מיט פערשידענע דערשווערונגען פאר'ן פוי-לישען אימפארט, א צאל-מלחמה ברענגט שאדען ביידע צדדים. איז נישט די העכסטע צייט אנשטאט ווייטער צו רואי-נירען די ווירטשאפטליכע יסודות דורך צאל-קאמפען, צו געפינען דעם אויסוועג פאר אויפבויענדער ארבייט?

דעפ. ד"ר א. אינזלער.

„הכוח" שלאגט די ווינער שחים-רעקארדען.

וויען. (י. ט. א.) בעת די לעצטע שווים-טורנירען אויף דעם דונאי, אין וועלכע עס האבען זיך בעטייליגט די בעסטע ספארט קלובען, האט די מיט-גלידערין פון „הכוח" פריצי לעווי צוא-בערט די שווים מייסטערשאפט פאר פרויען, און אלפרעד גוט פון „הכוח" האט געוואונען די שווים-מייסטערשאפט פאר די הערען. ערנסט שטערן פון „הכוח" האט 8 א זייגער פריה סטאר-טאקירט אין קרעמס און האט דורכגע-מאכט 75 קילאמעטער ביז קראוושטיל, וואו ער איז אויסגעצייכענט געווארען מיט פיל לארבער-קרענץ.

דער פערשטארבענער גענ. האפמאן

א שרויף איז דער דייטשער קריגס-מאשין.

מיר האבען שוין מיטגעטיילט, אז אין א קליין בייערישען קוראָרט איז געשטארבען דער מחבר פונ'ם בריסקער שלום-טראקטאט, דער בעריהמטער דייטשער גענעראל האפמאן.

פאר'ן קריג איז האפמאן געווען א פיטשער דייטשער „אבערסט" (פולקאָוו-ניק) פון גענעראל-שטאב, איינער פון די אומצאָהליגע שרייפלעך פון דער דייטשער קריגס-מאשין, וואס האט שפע-טער אזוי געבראכט די געגנערישע פראָנטען. ער איז געווען איינער פון די טוער, וועלכער האט פריינגעטראָגען פיל איפ'ם פלאן פון קאמף אויף 2 פראָנ-טען מיט'ן שטעלן זיך אויף דעם מזרח-פראָנט, וועלכען ער האט גלענצענד אויסגעפאָרשט און בעקענט.

אויגוסט'ן מאנאט פון א קאמי-וואָ-יאַושער האט ער גרינדליך אויסגעפאָרשט אלע סטראטעגישע שאנסען. באהן-קאוי-טען, די פונקטען, וואס האבען געזאָלט שפעטער דינען אלס ערטער פאר אנ-זאמלען דייטשע מיליטער. די טראָג-פע-היגקייט פון די רוסישע אייזענבאַהנען א. א. ו. א. א. וו.

און ווען די מאשין איז געלאזט גע-ווארען אין גאנג, האט מען געקענט זיין זיכער פאר דער שטארקייט פון איהרע בעזונדערע טיילען און פאר דער מאטעמאטישער פינקטליכקייט פון איהר פונקציאנירען. בעת'ן קריג איז גענ. האפמאן נאך נישט געווען פון די הויפט-טוער, אבער זיין טעטיגקייט ביים פרייסישען ארמיי-קארפוס איז געווען אהן א פארוואורף...

גענעראל קלוק גרייכט אן די פראנ-צויזישע הויפט-שטאט. נאך אנ'אנגריף און — דער לעצטער ווידערשטאנד פון די פראנצויזען און פונ'ם ענגלישען עקספעדיציאנס-קארפוס וועט געבראכען ווערען. די רעגירונג מיט'ן פרעזידענט זענען שוין אריבערגעפאהרען קיין באָרדאָ... מיט אמאל איז די דייטשע מאשין קאליע געווארען.

געגען דעם ווילען פון דייטשען גע-נעראל-שטאב זענען 2 קארפוסען פונ'ם סטראטעגישען רעזערוו אריבערגעווארפען געווארען אין מזרח פרייסען און בערטאטעוועט פרייסען פון גענ. רענענ-קאמפס אנגריף.

דער פלאן איז גלענצענד אויסגע-פיהרט געווארען; ער האט אבער נישט געהאט קיין השפעה אויפ'ן הויפט-פראנט, אויף מערב. דארט זענען די געגנער צו זיך געקומען און אויף דער מארנע איז פארגעקומען די הויפט שלאכט, נאך וועלכער מאלטקע האט געהאט די דרייסטקייט ארויסצוזאגען:

דער קריג איז פערשפילט.

אויף מאלטקעס ארט איז געקומען פאלקענהיים. ס'זענען געקומען די זי-גען פון מאקענזען, די גלענצענדע אפע-ראציעס פון לודענדארף און הינדענ-בורג, נאר דאס אלץ האט נישט דער-גרייכט דעם ציל. דער קאמף האט זיך פערצויגען און וואס מעהר ער האט געדויערט אלץ שטארקער זענען גע-ווארען די שאנסען פון דער אנטאנט.

און דא שווימט ארויס גענעראל האפ-מאן, וואס ביי איהם האט דער גלויבען אין געווין נישט אויפגעהערט, ער ווערט בעשטימט אלס שעף פון גענע-ראל-שטאב אויפ'ן מזרח פראנט און זיין נאמען ווערט בעריהמט. דא האט מען דייטליך געזעהן די דייטשע ערפאלגען, זיי האבען פערנומען 15 רוסישע גו-בערניעס. די רוסישע רעוואלוציע און דאס איינפאלען פון דער רוסישער ארמעע האט פערשטארקט זיינע פאזיציעס די באלשעוויסטישע רעוואלוציע האט איהם נאך מעהר ערמוטיגט און—

אין בריסק האט גענעראל האפמאן איבערגענ טיש מיט דער פויסט, ער שטעלט זיינע פאדערונגען און בעציהט זיך צו די באלשעוויסטישע דעלעגאטען ווי צו יונגלעך. טראצקי האט דאן גע-ווארפען זיין לאזונג, וואס איז געווא-רען בעריהמט: „נישט קיין שלום און נישט קיין קריג". און איז אוועקגע-פאהרען קיין פעטערבורג. אין סמאלני אינסטיטוט, וואו ס'איז דאן געווען דער זיץ פון דער רעגירונג איז ענטשטא-נען א פאניק. לענין האט זיך פערי-שלאסען אין זיין קאבינעט און האט דיקטירט א דירעקטע ווענדונג צום גענעראל האפמאן.

און אין דער זעלבער צייט האבען די קארפוסען פון גענעראל אייכהארן זיך פערשפרייט איבער אוקראינע און אנגעהויבען דעם אנגריף אויף באלא-גאיע. דראהענדיג איבערצורייסען די קאמוניקאציע צווישען די ביידע רוסי-שע הויפט-שטעט.

די אויסגעבראכענע רעוואלוציע אין דייטשלאנד האט דעם קריג איבערגע-ריסען...

* * *

גענעראל האפמאן איז אין דימיסיע. אלע זיינע העלדישע אנשטרענגונגען, אלע קרבנות האבען צו גארנישט גע-בראכט. האפמאן האט בעשולדיגט אינ'ם מיליטערישען דורכפאל די דייטשע די-פלאמאטיע, בפרט דעם אויסערן-מיניס-טער קילמאן.

ס'איז געקומען צו א קאנפליקט צווי-שען מיליטערמאן און דער דיפלאמאט-טיע: דער מיליטערמאן האט געפאדערט איבערצורייסען מיט די באלשעוויקעס און פערניכטען זיי נאך בריסק. די די-פלאמאטיע האט זיי געשיצט און גע-געבען די מעגליכקייט קומען צו זיך.

גענעראל האפמאן איז געווען א שטאר-קע פערזענליכקייט, אנ'אנגעזעהענע מי-ליטערישע פיגור פון דער פערגאנגע-נער צייט, איז געווען א גוטער סטרא-טעג און געקענט אפשאצען די געשע-העניש. און ווער ווייס: ווען אין 1918 יאהר וואלט געזיגט גענ. האפמאנס שטאנדפונקט, ווי וואלט איצט אויסגע-זעהען די איראפעאישע פאליטיק און ווי ס'וואלטען זיך ענטוויקעלט די וועלט-געשעהענישען.

ס-א.

די אמאליגע פרוי און די היינטיגע

בערנארד שאו וועגען פרויען.

מיט א קורצער צייט צוריק האט דער בעריהמטער ענגלישער דראמאטורג, בערנארד שאו, געהאלטען א רעדע אין לאנדאן וועגען פרויען. אין לאנדאן געהט איצט אן א בעוועגונג צו גרינדען הייזער פאר היימלאזע פרויען, אזוי ווי עס עקזיסטירען נאכט-הייזער פאר מע-נער. האט שאו געהאלטען א רעדע און אגיטירט פאר אזעלכע הייזער. אין דער רעדע האט ער ארויסגעזאגט איניגע זעהר אינטערעסאנטע געדאנקען וועגען דער היינטיגער פרוי אין פערגלייך מיט דער אמאליגער. מיר גיבען דא איבער א טייל פון זיין רעדע.

די יונגערע מענשען צווישען דעם עולם, וואס איז דא פערזאמעלט — האט שאו געזאגט — האבען גאר קיין בע-גריף נישט, פארוואס עס איז אזוי שווער אויסצוקומען פאר פרויען אהלכע בעקוועמליכקייטען, וואס די מענער קריגען אלס א זעלבסטפערשטענדליכע זאך.

די עפאכע פון קעניגין וויקטאריא (די לעצטע 75 יאהר פון 19-טען יאהר-הונדערט) האט אויפגעטון איינע פון די מערקווירדיגסטע און ווילדעסטע זא-כען, וואס די מענשהייט האט ווען עס איז אונטערנומען. די מענשען פון יע-נער עפאכע זענען געווען ראמאנטיש, און ווען זיי האבען געקוקט אויף דער מענשליכער בעשעפעניש, מאן און פרוי, האבען זיי געזאגט: עס איז דאך אוי-נאטירליך, עס קען דאך אזוי נישט זיין. די מענער, קוקענדיג איינער אויפ'ן אנדערען, זענען איינער דעם אנדער-רען נישט שטארק געפעלען געווען. אבער א מענש דארף דאך האבען עפעס וואס ער קען פערגעטערן, וואס ער קען דינען דערצו, וואס קען איהם אויס-הויבען, האבען די מענער זיך אפגע-שטעלט אויף די פרויען. זיי זענען גע-קומען אויפ'ן מאדנעם געדאנק און הא-בען געטראכט, אז אויב זיי זאלען נעה-מען די פרויען און זיך איינרעדען, אז די פרויען זענען נישט קיין מענ-שען, נאר מלאכים, און זיי אנטון אין אזעלכע קליידער, וואס פערדעקען דעם פאקט, אז זיי זענען מענשען, און אויב זיי זאלען איינפיהרען א סארט מוראל און אנגעהמען אזעלכע מנהגים און אנ-הויבען רעדען וועגען פרויען אזא שפראך, גלייך ווי זיי וואלטען געווען מלאכים, וואלטען די פרויען סוף כל סוף טאקע געווארען מלאכים.

פאר די מענער איז עס געווען זעהר שעהן. פאר די פרויען איז עס געווען זעהר שמייכלהאפט: עס איז דאך סוף כל סוף גאנץ אנגענעהם פאר איינעם, ווען מען קוקט אויף איהם ווי אויף א מלאך. אבער דאס איז ריכטיג נאר ביז א געוויסען גראד. ווארים עס קומט א צייט, וואס מען מוז האבען געוויסע בעדערפענישען, אהן וועלכע עס איז שווער אויסצוקומען, ווען מ'איז נישט מעהר ווי א מענש און פארט נישט קיין מלאך, איז טאקע פאר די פרויען אין דער וויקטארישער צייט זעהר אפט גע-ווען שווער. אבער עס האט גאר נישט געהאלפען. די מענער האבען געשריען, אז די ווייבער זענען מלאכים, און זיי האבען אנגעטון די ווייבער אין זעהר מאדנע קליידער.

איך געדענק נאך גוט, ווען איך בין געווען א קליין יונגעל, ווי שטארק איך בין איינמאל איבערראשט געווארען. אויפגעוואקסען בין איך אין א וועלט, וואו די פרויען האבען אויסגעזעהן אונ-געפעהר אזוי: אונטען — א ברייטער, אויסגעשפרייטער בארג, אין מיטען א דינער גארטעל און אויבען אויפ'ן גאר-טעל איז ארויסגעוואקסען א מענשליכער קאפ. (שאו מיינט דא די „קרינאלינען" וואס די פרויען האבען דעמאלט גע-טראגען). דאס האט דעמאלט ביי דער וועלט געהייסען א פרוי.

אבער איינמאל, איך בין דאן אלט געווען פינף יאהר, איז א דאמע געקו-מען אין אונזער הויז צוגאסט. גראד האבען שוין די „קרינאלינעס" דעמאלט אנגעהויבען ארויסגעהן פון דער מאדע און זי איז צום ערשטען מאל געקומען אין א נייער מאדע-קלייד. איך בין ארייג-געקומען אין הויז אריין נישט פארבע-רייטעט, און צום ערשטען מאל אין מיין לעבען האב איך דערזעהן א פרוי נישט ארויפגעזעצט אויף א שפיץ בארג, נאר מיט א שמאלער קלייד. איך בין געבלי-בען פערגליווערט פון שרעק.

נאכהער, גאך דער קרינאלינע, האָ-בען זיך אנגעהויבען פערשידענע מאדנע קליידער. דאס זענען געווען קליידער — ענגע, שמייפע, מיט אהן א שיעור העק-לעך און קנעפלעך.

איך בין געווארען אלט און האב איבערגעלעבט א צווייטע איבערראשונג, שוין נישט אזא שטארקע, ווי די ערש-טע. דאס איז געווען מיט עטליכע יאהר צוריק. עס איז געקומען צו מיר אויף א בעזוך א געוויסע פרינצעסין. מיר האט זעהר הנאה געטון איהר בעזוך. זי האט זיך געזעצט אויף דער סאפע און איך האב מיט איהר פערבראכט, און אזוי ווי זי האט געהאט זעהר, א אינטערעס-סאנטען פנים, האב איך, נאטירליך, די גאנצע צייט געקוקט אויף איהר פנים. אין מיטען געשפרעך אבער האב איך פלוצלונג ארונטערגעלאזט די אויגען און צו מיין גרויסער איבערראשונג האט איך אויסגעפונען, אז איהר קלייד האט קוים דערגרייכט צו איהרע קניע.

דאס איז אויך געווען דאס ערשטע מאל, וואס איך האב געזעהן די נייע מאדע און קורצע קליידלעך, און איך האב זיך געטראכט: „די פרינצעסין האט אוודאי פערגעסען איהרע קליידער אין דער היים". איך האב זיך שיער אין גאנצען פערלארען. אבער איצט בין איך שוין צוגעוואוינט.

אט דאס אלץ זאג איך צוליב אנ'-ערנסטען צוועק, האט שאו פארטגע-זעצט. די קליידער האבען זיך געביטען, אבער די מאראל האט זיך נישט געגוג געביטען. די מענשען טראגען זיך נאך אלץ ארום מיט'ן געדאנק, אז די פרוי איז אנ'אנדער בעשעפעניש ווי דער מאן. איך מוז צוגעבען, אז אין די לעצטע יאהרען האט די פרוי בעארבייט זעהר שווער צו מאכען א סוף צו אזא געדאנק און זי וויל געבען דער וועלט צו פער-שטעהן, אז א פרוי איז אין דער אמת'ן נישט מעהר ווי א מאן אין א קליידעל, אדער, אויב איהר ווילט — פערקערט, אז א מאן איז נישט מעהר ווי א פרוי אהן א קליידעל, געהמר עס ווי אייך געפעלט. איך בין א דראמאטורג, און מענשען וואונדערען זיך פון וואנען איך קען אזוי גוט פרויען. אפט קומען פרוי-ען צו מיר און פרעגען מיר, פון וואַ-נען בין איך אזוי גוט בעקאנט מיט'ן פרויען-כאראקטער. איינציגע דענקען, אז אין דער יוגנד האב איך אמאל גע-מוזט זיין א שרעקליך אויסגעלאסענער מענש, און אזוי ארום האב איך געקרא-גען מיין וויסען וועגען פרויען. אבער עס הויבט זיך גאר נישט אן. איך האב גאר שטענדיג געהאלטען פון דעם שטאנד-פונקט, אז א פרוי איז פונקט אזא מענש ווי איך אליין, און אט אזוי האב איך עס געטראפען.

א ער די וועלט אין אלגעמיין האט נאך נישט אנגענומען אט דעם דאזיגען שטאנדפונקט.

איך דערמאן זיך איינמאל, — האט שאו ווייטער געזאגט — אין מיינע יונ-גע יאהרען, ווען איך בין געווען א מיט-גליד אין לאנדאנער קלוב האט א דאק-טאר דערצעהלט פון א פרוי און ער האט זיך אויסגעדריקט, אז די פרוי האלט ביים געלעגען ווערען, איז עס א גאנץ געוועהנליכע זאך, אבער איהר האט בע-דארפט זעהן וואס פאר א געלעכטער עס האט אויסגעשאסען דעמאלט, ווען דער דאקטאר האט ארויסגערעדט דאס ווארט.

אין מיינע יונגע יאהרען געדענק איך אין ווארדוויל פלעגט זיין שטענדיג א שפאס, וואס איז בעשטאנען אין פאל-גענדעס: עס פלעגט פארגעשטעלט ווע-רען ווי אזוי אנ'אלטע פרוי ווערט גע-יאגט פון א פאליציאנט פאר עפעס א פערברעכען, און די פרוי, אנטלויפענ-דיג, פלעגט דארפען ארויסשפרינגען פון א פענסטער אדער אריבערשפרינגען א פארקאן, און דער שפאס איז געווען, וואס זי פלעגט זיך געוועהנליך פער-טשעפען און עס פלעגט זיך דערזעהן איהר פוס אין א ווייסער זאק ביז'ן קניע.

דעמאלט איז עס געווען א געוואל-דיגער געלעכטער, ווען מען האט דער-זעהן א פרוי'ס פוס ביז'ן קניע. היינט אבער איז עס געווארען א גאנץ גע-וועהנליכע זאך.

נייער פאלקסבלאט
13 יולי 1927.

דאס לאדזשער לעבען

נייער פאלקסבלאט
13. יולי 1927.

רעגירונגס-קאמיסאריאט

ווערט שוין איבערגעטראגען.

(ב) נעכטען האט דער רעגירונגס-קאמיסאריאט זיך אנגעהויבען איבער-ציהען אין דעם נייעם לאקאל אויף קי-לינסקא גאס 152, דאס איבערציהען וועט נאך דויערען דעם היינטיגען טאג, מאר-גען וועלען שוין אלע ביורא׳ס זיין טע-טיג אינ׳ם נייעם לאקאל.

אין צוזאמענהאנג מיט דעם איבער-ציהען זיך פון רעגירונגס-קאמיסאריאט וועט פארקומען א רעארגאניזאציע פון די בעזונדערע אפטיילונגען.

וועגען שטאטישע שטייער.

א וויכטיגער צירקולאר.

(ב) נעכטען איז אנגעקומען צו דער היגער וואיעוואדזשאפט א צירקולאר וועגען שטאטישען שטייער. אין דעם צירקולאר ווייזט אן דאס אינערן-מי-ניסטעריום, אז ס׳איז נישט דערלאזבאר דאס דער מאגיסטראט זאל פארהאלטען איינגעצאהלט געלד פאר שטייערן, אין פאל, ווען ס׳איז בעריקזיכטיגט געווא-רען א רעקורס געגען וועלכען ס׳איז שטייער. דאס געלד קאן גאר דעמאלט פארהאלטען ווערען, אויב נישט צוריק-געצאהלט ווערען דעם פעטענט אויב דער צאהלער האט וועלכע ס׳איז אנ-דערע שטייער-חובות.

קראנקען-קאסע.

דער קלאפאט וועגען אמט פון הויפט-דאקטאר.

(ס) ווי בעוואוסט האט די קראנקען-קאסע איינגעלאדען פון קראקא דעם ד״ר קריסאקאווסקי, ער זאל איבערנעה-מען דעם אמט אלס הויפט-דאקטאר. ווי ס׳ווייזט זיך איצט ארויס, האט דער קאנדידאט געשטעלט א רייה בעדינגונ-גען, אויף וועלכע די קראנקען-קאסע האט נישט געוואלט איינגעהען. דהיינו, ד״ר קריסאקאווסקי האט געפאדערט 2 טוי-זענד זלאטעס חודש-געהאלט, קויפען פאר איהם א וואוינונג, דירה-געלד, אנ-אויטא צו זיין דיספאזיציע א. א. וו. צוליב דעם איז איצט ווידער אויפגע-שווימען דער פראיעקט איינצולאדען אויף דעם אמט דער ד״ר טאמאשעוויטש, וועלכער האט א לענגערע צייט שוין געארבייט אלס פערטרעטער אויף דעם פאסטען. אויף דער לעצטער זיצונג פון דער פערוואלטונג פון דער קראנקען-קאסע איז בעשלאסען געווארען די פראגע צו ערלעדיגען אין קורצען, כדי א סוף צו מאכען מיט דער פראוויזאר-יום, וואס הערשט ביי די איצטיגע אומשטענדען.

פערשידענעס.

(ס) נעכטען איז ארויסגעפאהרען אויף אורלויב דער פארזיצענדער פון דער פערוואלטונג פון ארבייטסלאזען-פאנד, ה׳ קולישקאווסקי.

הילף

פאר די נעליטענע פון רעגען.

(ס) בעת דער לעצטער קאנפערענץ אין ווארשא האט דער וואיעוואדע יאשטשאלט צווישען אנדערע בעריהרט די פראגע וועגען הילף פאר דער בע-פעלקערונג, וועלכע האט געליטען פון די לעצטע רעגענס.

דאס פינאנץ-מיניסטעריום האט אסיג-נירט צו דעם ציל 145 טויז. זלאטעס, וועלכע וועלען פערטיילט ווערען צווי-שען די פויערים פון לאדזשער וואיע-וואדזשווא.

1000 זלאטעס בעלוינונג

פאר כאפען די אנפאלער אויפ׳ן בריף-טרעגער.

היינטערדיגע פרטים וועגען בלוטיגען רויב-אנפאל אויף פעטריקאווער 91.

(–) ווי מיר דערוויסען זיך האט די פאליציי אין משך פון נעכטיגען טאג אדורכגעפיהרט א גאנצע רייה רעוויזיעס און ארעסטען אין דער אונטער-וועלט. אז קומען אויף די שפורען פון די באנ-דיטען איז גאנץ שווער, ווייל עס זענען נישט פארהאן קיין שום עדות פון דעם פערברעכען ס׳האט קיינער נישט גע-זעהען די פערברעכער אוועקלויפען אז״וו

עס איז אבער דא א האפנונג, אז דער וויכטיגסטער עדות, דער גצליטע-נער אליין, וועט איניכען זיין אומ-שטאנד צו רעדען און וועט בעלייכטען דעם געהיימניספולען בלוטיגען אנפאל.

דער געזונד-צושטאנד פון דעם גע-ליטענעם לעווקאוויטש, איז הגם נאך זעהר א שווערער, דאך מיינען די דאק-טוירים ווטס זיך איינגעבען איהם צו דערהאלטען ביים לעבען. ביז איצט איז דער פערוואונדעטער בעוואוסטלאז, און רעדט פון ה׳ק, אזוי למשל, בעט ער ביי די באנדיטען, זיי זאלען איהם אפגע-בען דאס פרעמדע געלד, אז ער איז פעראנטווארטליך א. אז. וו.

ביים קראנקען געפונט זיך די גאנצע צייט זיין פרוי פון זיין אלטע מוטער. די מוטער האט געהערט אין שטאט, אז איהר זוהן איז דער׳הרג׳עט, און ווען זי איז געקומען אין שפיטאל און איהם געטראפען א לעבעדיגען האט זי גע׳חלש׳ט פאר פרייד.

נעכטען האט דעם קראנקען בעזוכט דער דירעקטאר פון פאסט ה׳ פליצצ-ניק, וועלכער האט אויך מיטגעטיילט, אז ער האט בעקומען א פעראָרדנונג פון מיניסטעריום פון פאסט און טעלע-גראף צו בעשטימען א בעלוינונג פון 1000 זלאטעס פאר העלפען געפונען די באנדיטען.

די אויספארשונגס-טאכט האט בע-שלאסען ארויסצוגעבען מודעות אין גאס וועגען דער בעלוינונג.

וועגען ביליגע וואוינונגען פאר ארבייטער.

דעפעשע פון „לאקאטאר״ צו דער רעגירונג.

(ס) נעכטען האט די פערוואלטונג פון „לאקאטאר״ ארויסגעשיקט צום פי-נאנץ-מיניסטער, צום מיניסטער פאר עפענטליכע ארבייטען, אינערן-מיניס-טער, צום פעראבאנד פון די שטעט, און צו אלע בוי-קאאפעראטיווען א דעפעשע מיט פאלגענדען אינהאלט:

„דעם 22. אפריל 1927 איז ערשינען א גאווילע צום געזעץ וועגען פראגנ-דערבויען די שטעט. די אויספיהרונגס-תקנות זענען אבער ביז איצט נאך נישט ערשינען, טראץ אונזערע אינטערווענ-צען ביים וויצע-פרעמיער באַרטעל און ביים מיניסטער מאראטשעווסקי.

דער פראצענט-פוס פון די הלוואות איז איינער פון די וויכטיגסטע ענינים, וואס אהן זייער פעסטשטעלונג קען מען נישט פערדיגען די וואוינונגען פאר ארבייטער און אינטעליגענץ, ווייל מען קען נישט בעשטימען די הויך פונ׳ם דירה געלד, וואס זיי דארפען צאהלען. א וואוינונג פון 2 צימערן, וואלט ביי די איצטיגע הויכע בוי-קאסטען, אויב מ׳זאל דארפען צאהלען 6 פראצענט א יאהר, אויסגעטראגען 60 זל. א חודש דירה-געלד, וואס אנ׳ארבייטער קען זיך עס נישט דערלויבען און דערפאר קע-נען אונזערע דריי הייזער, וואס זענען שוין פערטיג, נישט געפינען קיין רע-פלעקטאנטען. כדי די ארבייטער זאלען קענען געניסען פון די דירות, דארף דער פראצענט-פוס מיט דער אמאָרטי-זאציע נישט איבערשטייגען 3 פראצענט א יאהר. מיר ראטען דעריבער דעם ה׳ מיניסטער צו שיצען אונזער ווענדונג, וואס האט אלס ציל צו לינדערען דעם קאטאסטראפאלען דירות-הונגער פאר׳ן ארבייטענדען לאדז. מ׳דארף אויך געה-מען אין אכט, אז אויב די אויספיהרונגס-פעראָרדנונג וועט נישט ארויסגעגעבען ווערען אין יולי ה. י. וועלען אונזערע הייזער נישט קענען פערדיגען ווערען און ס׳וועט געהן לאיבוד די אנשטרענ-גונג פון עטליכע יאהר ארבייט״.

באנק פאלסקי בעגייט די קרעדיטען,

גוטע ווירקונג אויפ׳ן לאדזשער האנדעלס-מארק.

(ס) אין די לעצטע טעג פון יוני ד. י. האט די „באנק פאלסקי״ בעגרעניצט די קרעדיטען פאר די לאדזשער פריוואט-באנק, וועלכע האבען פון זייער זייט געמוזט פערקלענערען די קרעדיטען. דאס האט ארויסגערופען א גרויסען דוחק אין מזומן, וואס האט זיך שטארק אפגערופען אויפ׳ן היגען וועקסעל-מארק. די לאגע האט זיך אבער אין די לעצ-טע טעג פערבעסערט. די באנק האבען אין די לעצטע פאר טאג צוריקגע-שטעלט די פאריגע קרעדיטען. דאס האט א גרויסע בעדייטונג פאר די היגע אינדוסטריעלע אונטערנעהמונגען, וועל-כע געניסען פון באנק-קרעדיטען. אין די פינאנציעלע קרייזען הערשט א גוטע שטימונג צוליב דער לעצטער מלוכה-הלוואה, וועלכע וועט מעגליך מאכען צו דערהאלטען דעם קורס פון זלאטי.

דער פסק-דין פון ב״ד

וועגען דער קרקע פון ראדאשיצער רבי׳ן.

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, איז אויף מאנטאג 11 א זייגער בע-שטימט געווארען די דין-תורה צווישען ראדאשיצער רבי, ר׳ חיים אשר׳ל און דער לאדזשער קהלה-פערוואלטונג וועגען דעם שטח ערד ארום קבר פון ראדא-שיצער רבי.

דער בית-דין איז בעשטאנען פון אפאָטשנער רב (פון רבי׳ם צד) פון הרב ר׳ יוסעלע פיינער (מצד דער לאדזשער קהלה) און פאָרעמביצער רב אלס שליש.

אויף דער פארמיטאג-זיצונג האט דער ראדאשיצער רבי ר׳ חיים אשר׳ל און דאזאר ניימאן אלס פערטרעטער פון דער קהלה-פערוואלטונג אפגעגעבען זייערע ערקלערונגען.

נאכדעם זענען אויסגעהערט געווא-רען די פערזאָנען, וואס האבען בייגע-וואוינט דעם אפמאך וועגען דער קרקע. דאס בית-דין האט בעשלאסען ארויס-צופאהרען אויפ׳ן בית-עלמין כדי דארט אויפ׳ן ארט זיך צו בעקענען מיט דער לאגע.

נאכדעם איז דער ב״ד ווייטער פארגעקומען. שפעט ביינאכט ארום האלב 1 איז ארויסגעטראגען געווארען דער אורטייל, לויט וועלכען ס׳איז בעשטימט געווארען, אז אויף דער קרקע דארף אפגעפיהרט ווערען א שטח פון 24 אויף 24 איילען.

דער פסק-דין דארף בעשטעטיגט ווערען דורך דער קהלה-פערוואלטונג.

א פראצעס וועגען א קינא-בילעט.

(או) א אינטערעסאנטער פראצעס איז נעכטען פארגעקומען אין קרייז געריכט.

אויף דער בעשולדיגונגס-באנק גע-פינט זיך דער געוועזענער דירעקטאר פון קינא „רעדוטא״ ה׳ אראנסאן.

דער גרונד פון דעם פראצעס איז פאלגענדער:

אין איין שעהנעם ווינטער אויפדער-נאכט זענען געקומען אין קינא „רעדו-טא״ א געוויסער נאבאראווסקי מיט זיין פרוי און פריינד א געוויסען ה׳ הימעל. ביי דער קאסע פון קינא איז געווען ארויסגעהאנגען א צעטעל, אז „קיין פלעצער פון 2-טען און 3-טען ארט זע-נען נישט פארהאן״. די געסט האבען נישט געהאט קיין ברירה און געקויפט בילעטען אויפ׳ן 1-טען פלאץ. אין זאל אבער האט דער בילעטער בעוועזען די געסט דוקא אויפ׳ן 2-טען ארט. ה׳ נאבאראווסקי האט פראטעסטירט געגען דעם, וואס מען האט איהם געצוואונ-גען צו קויפען בילעטען פון 1-טען פלאץ ווען עס זענען נאך פארהאן פלעצער פון 2-טען און 3-טען ארט.

צווישען דעם ה׳ נאבאראווסקי און דעם דירעקטאר פון קינא ה׳ אראנסאן איז געקומען צו א קריגעריי, בעת וועל-כער ה׳ אראנסאן האט אנגערופען נא-באראווסקי׳ן מיט פערשידענע זידעלי נעמען.

נאבאראווסקי האט איינגעגעבען אויפ׳ן קינא-דירעקטאר אין געריכט. דאס פרידענס-געריכט האט געהאט פער-משפט דעם דירעקטאר, אויף 1 חודש ארעסט פאר בעליידיגען און פאר שווינ-דעל מיט בילעטען. דער דירעקטאר האט אפעלירט.

דאס קרייז געריכט האט גע׳פסק׳נט, אז דער געוועזענער קינא-דירעקטאר אראנסאן דארף בעצאהלען 200 זלאטעס שטראף.

א טראמוואי-קאטאסטראפע.

(–) אויף זשגאָווסקא 28 איז א טראמוואי-וואגאן נומער 11 אנגעפאה-רען אויף א וואגען. דער וואגען איז צושראָקעט געווארען, דאס פערד פער-וואונדעט און דעם איינגענטימער, דעם פויער אויגוסט אנגאטער פון דארף דאמבראָווקע האט עס ארויסגעווארפען פון וואגען און ער איז שטארק צושע-דיגט געווארען.

דעם פערוואונדעטען האט מען אפ-געפיהרט אין שפיטאל.

אפצייכען-טאג

אויף די זומער-וואוינונגען לטובת „קרן קימת לישראל״.

עס איז ערהאלטען געווארען אנער-לויבניש אויף איינצואָרדנען דעם קו-מענדיגען זונטאג דעם 17 ד. ח. אויף די זומער-וואוינונגען אין דער לאדזשער סאַקראָטאָווע אנ׳אפצייכען-טאג לטובת דעם „קרן קימת לישראל״.

דער „קרן קימת״ קאמיטעט ווענדעט זיך מיט אנ׳אפעל צו די ציוניסטישע און נאציאנאלע קרייזען אויף די זומער-וואוינונגען אין דער לאדזשער אומגע-געגנד, מיטצוהעלפען ביי דער ארגא-ניזירונג פון אפצייכען טאג און אונטער-צושטיצען די זאמלער אין דער ארבייט אויף צו פערגרעסערען די הכנסות פון „קרן קימת״.

שטרייק פון די וואליזען-אר-בייטער דויערט.

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט קומט איצט פאר ביי די וואליזען-אר-בייטער א שטרייק, וואס ציהט זיך שוין קנאפע 2 וואכען.

נעכטען האבען די מייסטער איינגע-לאדענט די ארבייטער דעלעגאטען אוף א קאנפערענץ אין לאקאל פון האנד-ווערקער-קלוב, וואו עס איז געווארען ארומגערעדט די פראגע וועגען פערענ-דיגען דעם שטרייק.

אזוי ווי די מייסטער האבען מעהר ווי פון 15 ביז 30 פראצענט נישט גע-וואלט נאכגעבען, איז דעריבער די קאנ-פערענץ איבערגעריסען געווארען און דער שטרייק ווערט ווייטער געפיהרט.

נאך אבסאלווענטען.

אין דער רשימה פון די שילער, וועל-כע האבען היי-יאהר געענדיגט די אינ-דוסטריי-שולע אויף פאמארסקא 46 – די רשימה איז בעוויזען אין נעכטיגען נומער „נייער פאלקסבלאט״ – זענען ארויס-געפאלען די נעמען פון די 2 אבסאל-ווענטען י. ערעלבוים און ד. גדאנסקי.

אין די אפטייקען.

היינטיגע נאכט-דיזשורען.

(§) היינט ביינאכט דיזשורירען פאל-גענדע אפטייקען: מ. ליפשיץ (פיעטרי-קאווער 193); צ. מילער (פיעטריקאווער 46); מ. גראשקאווסקי (קאנסטאנטינאוו-סקא 15); ק. גערשנער (צגעלניאנא 64); ה. ניעוויאראווסקי (אלעקסאנדראווסקא 37); ס. יאנקעלעוויטש (אלטשטאדט 9).

די געפעהרליכע זעלבסט-מארד-עפידעמיע.

אויף ראקאָטשינער 10 האט געפרובט זיך נעהמען דאס לעבען א געוויסער יוזעף שווארצאווסקי (קאנטנא 56).

דעם זעלבסטמערדער האט מען אפ-געפיהרט אין שפיטאל פון ראדאגאשטש, וואו מען האט איהם ערטיילט די ער-שטע הילף. אבער אין שפיטאל שוין האט שווארצאווסקי, אויסנוצענדיג א מאמענט ווען מען האט נישט געקוקט אויף איהם ווידער אמאל אויסגעטרונקען א גרוי-סע דאזע קארבאל.

*

אויף פאדושעטשנע 5 האט זיך פער-סמ׳ט דער 21 יעהריגער חיים בירנבוים, א פרוכטען-הענדלער.

*

אויף ראקיטשינער 13 האט זיך פער-סמ׳ט די 18 יעהריגע גענינא שוקאלסקא. דער דאקטאר פון פאגאטאוויע האט נאר פעסטגעשטעלט דעם טויט פון דער זעלבסטמערדערין.

*

די 22 יעהריגע ארבייטערין סטאניס-לאווא גלאסינסקא (וואלבארסקא 18) האט זיך פער׳סמט.

*

אין זיין וואוינונג אויף לודווינסקא 40 האט זיך מיט זאלץ-זויער פער׳סמט דער וועבער משעסלאוו וואגדער. די פאגאטאוויע האט שוין נישט בעוויזען איהם אפצוראטעווען און ער איז אין עטליכע מינוט געשטארבען.

*

אויף קעלנא גאס האט זיך פער׳סמט די 22 יעהריגע אננא משערניק (ווספול-נא 8). מען האט זי אפגעפיהרט אין שפיטאל.

אויך קאנאליזאציע-ארבייטער שטרייקען.

נעכטען האָבען זיך אַ מאָסע קאַנאַליזאַציע-אַרבייטער נישט געשטעלט צו דער אַרבייט, ווייל זיי האָבען זיך סאָלידאַריזירט צום שטרייק פון די בוי-אַרבייטער.

די דירעקציע פון די קאַנאַליזאַציע-אַרבייטען האָט דעריבער געמאָלדען, אַז אויב די אַרבייטער, וועלכע האָבען נעכטען געוואָרפען די אַרבייט וועלען היינט זיך צו אַרבייט נישט צוריקשטעלען, וועלען זיי אינגאַנצען באַזייטיגט ווערען פון דער אַרבייט.

שטרייק ביים דאמען-מאגאזין-פאך.

ביים דאַמען - מאַגאַזין - פאַך דויערט שוין דער שטרייק 4 וואָכען צייט.

מיט איניגע טעג צוריק האָבען די קאָנפעקציאָנערען גערופען די פאַרשטע-הער פון מאַגאַזין-פאַך אויף אַ קאָנפע-רענץ און דאָ האָבען די מאַגאַזינערס געשטעלט אַ בעדינג פאַר דער פערהאַנד-לונג, אַז דער פאָרזיצער פון פעראיין ה' משה גאָלדבערג, זאָל קיין אַנטייל נישט נעהמען אין די פערהאַנדלונגען. די פאַרשטעהער האָבען עומשידען אָב-געוואָרפען דעם פאָרשלאָג.

מאָנטאָג איז פאָרגעקומען אַ פערזאַמ-לונג און ס'איז אָנגענומען געוואָרען אַ רעזאָלוציע, אַז די פערזאַמלונג פון דאַ-מען-מאַגאַזין-פאַך פראָטעסט שאַרפסטען פראָטעסט געגען דער האַנד-לונג פון די מאַגאַזינערען צו וועלען אויסשליסען פון די פערהאַנדלונגען דעם פאָרזיצער פון פעראיין. די פערזאַמעל-טע זעגען ענטשלאָסען און קיין פאַל זיך נישט צו לאָזען דיקטירען, ווער עס זאָל אָנפיהרען מיטן שטרייק.

אויטאמאטען

אויסצוגלעשען און אָנצוצינדען גאַז-לאָמפען אין די גאַסען.

(ב) די טעג איז אויף זשגאָווסקאַ-גאַס אָנגעשטעלט געוואָרען אַלס פּרוב 50 אויטאָמאַטען, וועלכע צינדען אָן און לעשען אויס אויטאָמאַטיש די גאַז לאָמפּען). דער פּרוב האָט זיך גלענצענד איינגעגעבען. אין משך פון אַ סעקונדע צינדען זיך אָן און לעשען זיך אויס גלייכצייטיג אַלע גאַז לאָמפּערנס. די גאַזאָווניע האָט דעריבער בעשלאָסען אַזעלכע אויטאָמאַטען אַוועקצושטעלען אויף אַ רייהע אַנדערע גאַסען. אַ חוץ דעם האָט די גאַזאָווניע בדעה איינצו-פיהרען אין די גאַז לאַמטערנס נייע ברענערס, וועלכע פערגרעסערען אויף 50 פּראָצענט דאָס ליכט. אין קורצען וועלען אַזעלכע ברענערס איינגעפיהרט ווערען אין אַלע גאַסען.

איז א שיכור'ן צושטאנד זיך ארייגעווארפען אין טייך.

(ז) אין ראַדאָגאָשטש איז צוגעקומ-מען ביים לאַנדווירט סטאַניסלאַוו וויענ-צקאָווסקי פאָרגעקומען אַ שטיקעל „הו-ליאַנקע" צוליב דעם געבורטס-טאָג פון זיין פ"ו. צווישען די געסט האָבען זיך אויך געפונען אַ געוויסער טשעסלאַוו פּראָקאָפּיאַנסקי פון לאָדז, לאַגעווניצקע 28 מיט זיין כלה.

ווען די געסט זענען שוין געווען גוט בגילופין האָבען זיך חתן-כלה פלוצים צווערטעלט. דער חתן פּראָקאָפּיאַנסקי האָט זיך אַזוי געגעבען צום האַרץ די פאַרוואָרפען פון זיין כלה, אַז ער איז אַוועקגעלאָפען צום ראַדאָגאָשטשער סטאַו אין האָט זיך אַריינגעוואָרפען אין וואַסער.

דעם „זעלבסטמערדער" האָט זיך איינ-גענעבען אַרויסצוציהען פון וואַסער, אָבער אין אַ האָפנונגסלאָזען צושטאַנד, אין אַ פאַר שעה אַרום איז ער אין שפּיטאָל געשטאָרבען.

פראטעסט געגען ארעסט פון ליבאוויטשער רבי'.

נעכטען איז אין דער קהלה פאָרגע-קומען אַ זיצונג פון לאָדזשער ראַבינאַט, פון דער חברה „שומרי שבת" מיט דער בעטייליגונג פון איניגע דאַזאָרעס.

עס איז אַרומגערעדט געוואָרען די פראַגע וועגען אַרעסט פון דעם ליבאַ-וויטשער רבי אין רוסלאַנד, און ס'איז בעשלאָסען געוואָרען נישט גוזר תענית צו זיין, נאָר אַרויסצוטרעטען מיט אַ שאַרפען פּראָטעסט געגען דעם אַרעסט פון רבי, ווי אויך אויפצופאָדערען די לאָדזשער רעליגיעזע יודען, אַז היינט, מיטוואָך זאָלען זיי אַלע, 7 אַ זייגער, נאָכ'ן שליסען די געשעפטען, גיהן דאַ-ווענען אין די שולען, בתי מדרשים און שטיבלעך, און זאָגען תהלים פאַר דער בעפרייאונג פון ליבאַוויטשער רבי'ן.

טעלעגראמען.

פארשלאג פון דעפ. ווישליצקי

וועגען אָפשאַפען דעם אומזאַץ-שטייער אויף אַרטי-קלען פון ערשטען געברויך.

וואַרשאַ, 12. (טעלעפאָניש פון אונ-זער סיים-קאָרעספּאָנדענט). אויף דער היינטיגער זיצונג פון סיים האָט דעפּ. ווישליצקי אַריינגעטראָגען אַ פאָרשלאָג וועגען אָפשאַפען דעם אומזאַץ-שטייער אויף אַרטיקלען פון ערשטען געברויך, און וועגען בעפרייען פון דעם-זעלבען שטייער סוחרים פון דער דריטער און פערטער קאַטעגאָריע, און די, וואָס האַ-בען אינדוסטריע פאַטענטען פון 8 טער קאַטעגאָריע.

דער אומזאַץ-שטייער – האָט ער פאָר-געשלאָגען – זאָל מען נעהמען בלויז פון דעם ערשטען קוואַל, אָדער אויפ'ן צאָל-אַמט.

היינט האָט דער סיים אָנגענומען אין דער צווייטער לעזונג דעם געזעץ-פּראָ-יעקט וועגען דאָרפס - פערוואַלטונגען. מאָרגען וועט פאָרקומען די אָפשטימונג וועגען די שטאָט-פערוואַלטונגען.

וועגן וואלאריזאציע פון צאל.

אויף דער נעכטיגער זיצונג פון מיניסטאָרען-ראַט.

וואַרשאַ, 12 (טעלעפאָניש פון אונ-זער קאָרעספּאָנדענט) אין מיניסטאָרען-ראַט איז היינט פאָרגעקומען אַ קאָנפע-רענץ מיט'ן אָנטייל פון פאָרשטעהער פון האַנדעל און אינדוסטריע.

דאָס ערשטע וואָרט האָט בעקומען דער האַנדעלס-מיניסטער ה' קוויאַט-קאָווסקי, וועלכער האָט ערקלעהרט, אַז ער איז געגען דער וואַלאָריזאַציע פון צאָל; ער איז אָבער פאַר רעגלאַמענ-טאַציע פון סחורות און פאַר צוויי קאַ-טעגאָריעס צאָל, דהיינו – פאַר לוקסוס-אַרטיקלען און פון געוועהנליכע אַרטיקלען.

דערנאָך האָט זיך ענטוויקעלט אַ דיסקוסיע, וועלכע וועט פאָרטגעזעצט ווערען מאָרגען.

אויסערן און אינערן אויף רומעניש.

חי וקים עס אבער אויסזעהן איז דער אמת'ן?

בוקאַרעשט, 12. (אַטע). דער נייער אויסערן - מיניסטער טיטולעסקו האָט אויסגענומען די פאָרשטעהער פון דער פּרעסע, און דערקלערט, אַז די אויסערן פּאָליטיק פון דער נייער רעגי-רונג וועט זיך שטיצען אויף דער פאָל-שטענדיגער אידענטישקייט פון די רו-מענישע אינטערעסען מיט די איראָ-פּעאישע. רומעניען – האָט ער געזאָגט – שטרעבט צו שלום, און צו האָבען גוטע בעציהונגען מיט אַלע מלוכות אָהן אויס-נאַהם. צו דעם ציל וועט זי שטרע-בען דורך צוויי וועגען: קודם כל דורכ'ן פאַרטיפען די גוטע בעציהונג מיט דער קליינער קאָאַליציע און מיט פּוילען, און – דערנאָך צו קומען אין אַ צוזאַ-מענאַרבייט מיט די דריי גרויסע בע-פריינדעטע מלוכות – מיט פראַנקרייך, איטאַליען און ענגלאַנד.

וואָס שייך דער אינערליכער פּאָלי-טיק – האָט דער מיניסטער טיטולעסקו געזאָגט, איז עס אַ קלאָרע זאַך, אַז זי וועט זיך שטיצען אין דער ערשטער רייהע אויף דער פערפעסטיגונג פון דער רומענישער מלוכה.

קלעמאנסא האלט ביים שטארבען.

פּאַריז, 12 (ספּ. טעל.) קלעמאַנסאָ, וועלכער איז אַלט 86 יאָהר, איז שווער קראַנק געוואָרען. די גאַנצע משפחה זיינע האָט זיך פערזאַמעלט אַרום זיין בעט. איהם בעהאַנדלען די בעסטע פּאַ-ריזער דאָקטוירים.

מיט דער ידיעה וועגען קלעמאַנסאָ'ס קראַנקהייט איז אַלאַרמירט געוואָרען גאַנץ פראַנקרייך.

בערלין אונטער'ן וואסער.

בערלין, 12 (אַטע) דער נאַכטיגער שטורם-רעגען וועלכער האָט בע-הערשט איבער בערלין האָט פערפלייצט די נידעריג-ליגענדע קוואַרטאַלען, און דערביי האָט זיך דאָס וואַסער אַריינגעקריגען אין די קעלער וואוינונגען.

דער פליה-פּלאַץ אין שטעמפעלהאָף שטעהט אונטער'ן וואַסער.

צוליב די רעגענס האָט זיך די פלאַך פון וואַסער אין קאָנסטאַנץ אויפ-געהויבען אויף 1 מעטער.

דאָס וואַסער האָט זיך אויך אויפגעהויבען אין דער באָדען-זעע און אין מאָזעל.

פאר. יאני ווערט צוריקגעגעבען.

ריגאַ, 12 (אַטע) די סאָוויעטישע טעלעגראַפישע אַגענץ איז מודיע, אַז דער פאַרטיזאַניק יאַני וועט אין די נאָהענטסטע טעג אַרויסגעגעבען ווערען צו דער פּוילישער מאַכט.

אין דעם איצטיגען מאָמענט געפינט ער זיך אין אַ מינסקער שפּיטאָל. זיין געזונד-צושטאַנד איז בעפרידיגענד.

דער „יוד" ווערט אָבגעשטעלט.

וואַרשאַ, 12 (טעלעפאָניש פון אונ-זער קאָרעספּאָנדענט). היינט בייטאָג האָט דער סענאַטאָר דוישער, מיטגליד פון וועד הפועל פון דער „אגודה" מיט-געטיילט דעם גאַנצען פּערסאָנאַל פון דער רעדאַקציע „יוד", אַז די צייטונג ווערט אָפּגעשטעלט.

פערעפענטליכט דער הלואה-דעקרעט.

וואַרשא, 12 (טעלעפאָניש פון אונ-זער קאָרעספּאָנדענט) היינט איז פער-עפענטליכט געוואָרען דער דעקרעט וועגען דער הלואה, וועלכער זעהט פאָר-אויס זיבען אַכטעל פּראָצענט פּראָוויזיע.

חוץ דעם דאַרף די הלואה בעצאָהלט ווערען דעם 31. דעצעמבער 1927 מיט פּראָלאָנגאַציע-רעכט – ביז'ן 1. יולי 1928.

פואנקארע טראכט וועגען א תכלית.

פּאַריז, 11 (ספּ. טעל.) פּואַנקאַרע האָט דערקלעהרט אין די קולואַרען פון סענאַט, אַז אויב דער פּאַרלאַמענט וועט איהם איצט נישט אויסדריקען קיין צו-טרוי, וועט ער זיך אינגאַנצען צוריק-ציהען פון פּאָליטישען לעבען, און זיך ווידמען אויסשליסליך היסטאָריש שריפט-שטעלערישער אַרבייט.

ממש משיח-צייטען...

פּאַריז. 12 (ספּ. טעל.) איניגע לינקע פראַנצויזישע צייטונגען זענען היינט אַרויסגעטראָטען מיט אמת'ע לויב-געזאַנגען לכבוד דייטשלאַנד, צו-ליב'ן ראַפּאָרט וועגען צושפּערען די מזרח פעסטונגען.

„ער נובעל" און „וואָלאָנטע" האָבען געווידמעט העכסט-לירישע לייט-אַרטיק-לען „דעם פאָלק פון נאַצים און דער-הויבענע שטרעבונגען".

„ער נובעל" האַלט, אַז בריאַן איז גערעכט געווען, ווען ער האָט נישט אויפגעהערט צו גלויבען, אַז דייטשלאַנד אָפעריערט ביי זיך אין לאַנד מיט די זעלבע אידעאַלען, וואָס פראַנקרייך".

לופט-פליהער פאלען פון וואלקענס.

לאָנדאָן, 12. (אַטע) פון וויניפּעג איז מען דאָ מודיע, וועגען אַן אויסער-געוועהנליכער לופט פליה קאַטאַסטראָפע:

דער עראָפּלאַן, אין וועלכען עס זענען געפלויגען אַ פּילאָט און 2 בע-אַמטע פון טאָפּאָגראַפישען ביוראָ האָט זיך געפונען טויזענד פוס העכער איבער די וואָלקענס. אין אַ געוויסען מאָמענט זענען פון צווישען די וואָלקענס אַרונ-טערגעפאַלען אויף דער ערד די קער-פּערס פון דעם פּילאָט און פון ביידע בעאַמטע. מיט אַ צעהן מינוט שפּעטער איז אויך אַרונטערגעפאַלען דער עראָ-פּלאַן.

די סיבה פון דער קאַטאַסטראָפע איז אומבעוואוסט.

קליינער פעליעטאן.

פארד - דער בעל תשובה.

העברי פאָרד, דער רייכסטער מאַן פון דער וועלט –

העברי פאָרד – דער קלוגסטער פון די קלוגסטע–

העבריק פאָרד – דער „אב הטומאה", דער גרעסטער צורר היהודים פון דער וועלט, וואָס האָט געוואָלט בעווייזען, אַז די לעגענדע פון די „זיבען ווייזען" פון די יודען איז אמת. אַז „זיבען יודי-שע חכמים" האָבען זיך אַוועקגעזעצט צום משפט אין דער וועלט – און זייער מגמה איז עס געווען דורך אַ מלחמה חרוב צו מאַכען דאָס שעהנע אייראָפּאַ. מלכ'ים און שרים פון זייערע טראָנען אַראָפּצוּוואַרפען און די הערשאַפט איבער גאָר דער וועלט איבערצונעהמען אין יודישע הענד...

העברי פאָרד, דער אויטאָמאָביל-קעניג, וואָס זיין אַנטיסעמיטישער פּראָצעס האָט אויפגערודערט אַ גאַנצע וועלט – איז איצט אַרויס און זיך דערקלערט פאַר אַ בעל-תשובה... און האָט חרטה איבער אַלע זיינע חטאים, עוונות, ופשעים, וואָס ער איז ביז איצט בע-גאַנגען אַקעגען יודען און ער זאָגט:

„מה שפגמתי בספירה – האָב איך געברעכעט..."

און עס פרעגט זיך:

וואָס איז דעם גרויסען און מעכטי-גען אויטאָמאָביל-קעניג געשעהן? איז עס ווירקליכקייט צי איז עס בלאַף?

בלאָף!

וואָס געהט אָן העברי פאָרד, ער זאָל זיך מוזען פאָרבען? זיינע אויטאָמאָבי-לען זענען ביליג און יודען קויפען זיי סיי ווי סיי. עס האָט זיך נאָך נישט בעטראָפען איין איינציגער יוד, וואָס זאָל זאָגען:

„איך קויף נישט קיין פאָרד-אויטאָ, ווייל פאָרד איז אַן אַנטיסעמיט".

וואו ליגט דער קוואַל, פון וואַנען קומט דאָס וואַסער?

עס איז אַ פראַגע.

„אם הראשונים כמלאכים – אנחנו כבני אדם – ואם הראשונים כבני אדם אנחנו כחמורים...

„אויב די ערשטע זענען מלאכים גע-ווען, זענען מיר נישט מעהר ווי מענ-שען – און אויב די ערשטע זענען נישט מעהר ווי מענשען געווען, זענען מיר נישט מעהר ווי חמורים".

וואָס איז איהם געשעהן?

פאָרד זוכט אַ פּנים סענסאַציע, וואָס אין דעם אַמעריקאַנער אַזוי נויטיג ווי די צונג אין מויל.

ווען דער אויטאָ-קעניג איז אַלמעכ-טיג געוואָרען און מ'האָט אויפגעהערט דעריבער צו שרייבען – האָט פאָרד'ס אַנטיסעמיטיזם געקראַכט – ווערט ער אַ בעל-תשובה און גיט דער וועלט ווידער אַ שמאָק צום רעדען.

עס שיינט, אַז ביי העברי פאָרד לעבט אַ מאַניע, אַ מאַנקאַליע, אַ חולאת, אַ קראַנקהייט – די וועלט זאָל איבער איהם פסדר רעדען און גאָרנישט אויפ-הערען...

כאָטש שעלט מיך אין טאַטען אַריין און גיט מיר לעקאַך...

פאָרד – דערמאָנט אָן ירבעם בן נבט אַ חוטא והחטיא את הרבים.

פאָרד בעשתו – כירבעם בעשתו.

אָבער ירבעם בן נבט איז דאָך אַ מאַן מיט אַ געזונדער קאָנסעקווענץ און ווייל פון זיין שטאַנדפּונקט נישט צוריקטרעטען.

ס'ווערט מיר נויטיג די גמרא:

„אחז הקב"ה בבגדו של ירבעם בן נבט, ואמר ליה חזור בך, ואני ואת ובן ישי נטייל בגן-עדן...

קודשא בריך הוא האָט אָנגעכאַפּט ירבעם ביי דער פּאָלע און געזאָגט צו איהם: טו תשובה! דערפאַר וועל איך, דו און דוד המלך צוזאַמען שפּאַצירען אין גן-עדן.

אָט דאָ טרעט אַרויס ירבעם'ס קאָנ-סעקווענץ און ער פרעגט:

–מי בראש? ווער אָן דער שפּיץ? -און קוים הערט ער, אַז בן ישי – זאָגט ער: מוחל! ער אַקצעפּטירט נישט.

די תשובה פון העברי פאָרד דער-מאָנט אין אַ אַלטען ריין-יודישען וויץ ווי בעקאַנט – איז פאָרד אַ אויטאָ-בעזיצער, אַלזאָ, אַ בעל-עגלה.

אַ בעל-עגלה, וואָס איז אַ מאָל גע-פאָהרען מיט אַ רבי'ן אין דרך אַריין, האָט דעם רבי'ן געשטעלט אַ סך קשיות.

אויף איינמאָל האָט ער אַ פרעג געטון: רבי! מ'זאָגט יאַקבי, אַז קומען וועלען צוויי משיח'ן: משיח בן יוסף און משיח בן דוד. נאָך וואָס, רבי, אַזש צוויי משיח'ן.

דערויף ענטפערט דער רבי:

יאָ, צוויי משיח'ן!

דער ערשטער בעדאַרף אונז אויס-לייזען פונ'ם „גלות" –

דער אַנדערער פון די „בעלי-עגלות"...

פיהאָח.

מיטטיילונגען וועגען 15. ציוניסטישען קאנגרעס.

די פייערליכע ערעפנונג פון דעם 15. ציוניסטישען קאנגרעס וועט פארקומען אין באזעל דינסטאג אווענד דעם 30 אויגוסט אין רויטען זאל פון די יאריד בנינים.

דער ציוניסטישער עקזעקוטיוו פער־עפענטליכט פאלגענדע בעשטימונגען וועגען איינפאהר פאר די אנטיילנעהמער פון קאנגרעס:

די וואס האבען נארמאלע אויסלענ־דישע פעסער קענען קריגען אנ'איינ־רייזע וויזע ביים בעטרעפענדען שווייצארישען קאנסולאט.

מלוכה - אנגעהעריגע פון בעלגיען, גרויס בריטאניען, כינא, דענעמארק, פרייעשטאט דאנציג, דייטשלאנד. פראנק־רייך, איטאליען, לוקסעמבורג, מאנאקא, האלאנד, נארוועגען, עסטרייך, פארטו־גאל, שוועדען, שפאניען, טשעכאסלא־וואקיען, אמעריקאנער שטאטען, דארפען נישט קיין איינרייזע־וויזעס נאר האבען נויטיג א געוועהנליכען אויסלענדישען פאס. ס'ווערט אבער רעקאמענדירט וועגען דעם ענין זיך צו פארשטענדיגען מיט'ן ענטשפרעכענדען שווייצארישען קאנסול.

רוסישע מלוכה אנגעהעריגע אין בע־זיצער פון נאנסען - פעסער א. א. וו. דארפען זיך ווענדען נאך איינפאהר־ערלויבניש, וועלכע ווערט ארויסגעגעבען דורך דער צענטראלער רעגירונג אין דער שווייץ.

די דאזיגע פערזאנען דארפען זיך ווענדען צום ענטשפרעכענדען לאנדעס־פערבאנד אין אנגעבען דעם נאמען, פאר־נאמען, געבורטס־דאטום וואוינארט, אויף וואס פאר א דאקומענט, אלס וואס בע־טייליגט זיך אינ'ם צוזאמענפאהר (דע־לעגאט, זשורנאליסט, בעאמטער, גאסט) צו האט דער בעטרעפענדער א צוריק־וויזע אין וועלכען לאנד, ביז ווען גיל־טיג א. א. וו.

דער ציוניסטישער לאנדעס פערבאנד וועט די ביטעס איבערשיקען צום ציו־ניסטישען עקזעקוטיוו, וועלכער וועט וועגען דעם פארטרעטען פאר דער שווייצארישער רעגירונג.

אזוי ווי דאזיגע פראצעדור דארף לאנג דויערן, דארפען די בעטרעפענדע פערזאנען זיך רעכטצייטיג ווענדען צו די ענטשפרעכענדע לאנדעס־פערבאנדען, כדי דער ציוניסטישער עקזעקוטיוו זאל שפעטסטענס דעם 5 אויגוסט שוין זיין אין בעזיץ פון אלע געזוכען.

הדסה־קאנפערענץ בעשליסט א פאלעסטינא־בודזשעט פון 600000 דאל.

ניו־יארק. (י.ט.א.) אויף דער קאנפערענץ פון „הדסה" אין אטלאנטיק סיטי איז בעשלאסען געווארען א בו־דזשעט פון 600 טויזענד דאלאר צו דעקען אלע קאסטען פון די הדסה־מע־דיצינישע ארבייט אין ארץ־ישראל. הדסה וועט אזוי ארום בעפרייען דעם קרן־היסוד פון די 15 טויזענד דאלאר א יאהר, וואס דער קרן־היסוד פלעגט געבען לטובת די הדסה־אנשטאלטען.

א צווייטער בעשלוס פערפליכטעט די מיטגלידער פון הדסה צו שאפען 120 טויזענד דאלאר אין משך פון די זוממער־מאנאטען. די סומע איז נויטיג פאר דעם מעדיצינישען דעפארטאמענט, וואס האלט אויס שפיטעלער און קלי־ניקעס אין ארץ־ישראל.

עסטרייכישער וויצע־קאנצלער שטיצט האקענקרייצלער.

אנטיסעמיטישע פערזאמלונגען אין וויען.

וויען. (י.ט.א.) די עסטרייכישע רע־גירונג האט אנגענומען מיטלען געגען ביירישען עקסטרעמען אנטיסעמיטיזם, נישט געבענדיג קיין וויזע פאר אדאלף היטלער און זיינע נאהענטע מיטאר־בייטער.

אין די לעצטע טעג האט זיך דער וויצע־קאנצלער הארטלעב אנגענומען די קריוודע פון די עסטרייכישע היט־לער־גרופען אין ארויסגעקומען א וויזע פאר דעם דייטשען פאגראמיסט ד"ר געבעל, וועלכער וועט היינטיגע וואך אבהאלטען אין וויען א סעריע פון פערזאמלונגען אויף צו פערשטארקען די ארגאניזאציע פון די עקסטרעם־אנ־טיסעמיטישע פעלקישע גרופירונגען.

ד"ר געבעל איז דער הויפט־ארגא־ניזאטאר פון די בערלינער גרויסע עק־סצעסען און האט געמוזט ענטלויפען פון דייטשלאנד, ווייל ער האט געזאלט ארעסטירט ווערען דורך דער דייטשער פאליציי.

אין וויען ריכט מען זיך אויף אנטי־סעמיטישע אונרוהען פון ד"ר געבעלס אנטיסעמיטישער קאמפאניע אין עסטרייך.

אויסגעמיטען שחיטה־פערבאט אין שאטלאנד.

לאנדאן, (י. ט. א.) קאלאנעל מאר צוזאמען מיט אנדערע שאטלענדישע פאליטיקער האבען פארגעלעגט צו פער־וועהרען אין שאטלאנד דאס שאכטען אהן בעטויבונג. דער יודישער מיטגליד פון ענגלישען פארלאמענט ס. פינקבורג האט זיך דעמאלט געוועגדעט מיט א ביטע צו די שאטלענדישע פאליטיקער זיי זאלען דערגענצען זייער געזעץ־פראָ־יעקט מיט אנ'אויסנאמס־קלאוזעל פאר דער יודישער שחיטה די שאטלענדי־שע פאליטיקער האבען דערויף מסכים געווען און אין דער דערגענצטער פארם איז דער ביל אנגענומען געווארען.

א גרויסע ארץ־ישראל פערוויילונג פון הערבערט סעמועל.

לאנדאן. (י. ט. א.) אין הויז פון סער הערבערט און לעדי סעמועל איז פארגעקומען א גרויסע גארטען־פערוויי־לונג לטובת די פרויען אין קינדער־שוץ אינסטיטוציעס אין ארץ ישראל. די פערוויילונג איז געעפענט געווארען דורך פרוי דזשעמס ראטשילד און נא־מען פון דער ציוניסטישער פרויען־פעדעראציע אין ענגלאנד.

ירושה פון 5,000 פונט פאר'ן קרן־קימת.

ירושלים, (י.ט.א.) פרוי עמע לע־ווינסאן פון דער קאלאניע גדרה האט אין הכנס מיט דעם לעצטען ווילען פון איהר פערשטארבענעם מאן דוד לע־ווינסאן איבערגעגעבען זייער גאנצען פעלדער־בעזיץ צוזאמען מיט'ן הויז, דעם הויף און גארטען אין גדרה דעם יודי־שען נאציאנאל־פאנד, מיט דעם בעדינג, אז דער קרן־קימת זאל אויף דעם בא־דען געבען א פלאץ פאר א היים פון יודישע לעהרער און שריפטשטעלער.

יודישע עצות.

אין דער דאזיגער אבטיילונג גיט די רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" ענטפערען אויף יורידישע אנפראגען, וואס ווערען צוגעשיקט צו'ם „שרייבערס־קאסטען" פון אונזערע לעזער.

> ## קופאן.
> יורידישע אבטיילונג פון „נייעם פאלקסבלאט"
>
> אַלע דערלאנגען אנ'ענטפער אויף א יורידישע עצה דארף צוגעשיקט ווערען דער קופאן מיט דער דאטע פון טאג, ווען די אנפראגע ווערט אריינגע־געבען. אויף אנפראגען אהן קופאן וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.
>
> לאדזש, דעם 13. יולי 1927.

א לאקאטאר פון וואדני ריגעק. אין צוזאמענהאנג מיט'ן ענטפער נו־מער 5744 פון זונטאגדיגען נומער קא־נען מיר אייך מיטטיילען, אז דורך דער צייט איז יא פערעפענטליכט געווארען א פעראָרדנונג וועגען אבשטעלען די 6 פראצענט קווארטאלדיגע הוספות אויף ווייטערדיגע 6 חדשים פאר איינשטוביגע וואוינונגען.

5766. מ. ק.

די פארדערונג פון ארבייטס־אינספעק־טאר איז א גערעכטע. איהר מוזט אוס־בעדינג פיהרען ביכער בנוגע די חשבונות פון ארבייטסלוין און פערזיכערונגס־געזעצען. קראנקען־קאסע, ארבייטסלאזען־פאנד, פערזיכערונג פון אומגליק־פאלען א. א.

5767. ש־קיעוויטש.

מיר האבען שוין איינמאל גענטפערט אויף אזא אנפראגע, אז דער הויזווירט האט נישט קיין רעכט אהן אייער הסכמה זיך צו פערשטענדיגען מיט'ן סיבלאקאטאר און נעהמען מון איהם דירה געלד, אנערקענענדיג איהם אלס זעלבסטשטענדיגען לאקאטאר.

5768. א לעזער פון זגערזשינא 66. הום איהר זענט צופרידען מיט דער פעסטגעשטעלטער סומע גרונד־דירה געלד, קוים האט אבער דער הויזווירט דערלאנגט אנ'אפעלאציע, דארפט איהר אויך נישט איינגעהן אויף דער דעציז־יע פון אורוש. רעזיגנירט און אפעלי־בען אנ'אפעלאציע אין קרייז־געריכט.

5769. א לעזער פון כאיני.

קוים האט מען אין לאקאל געפונען סחורה און געמאכט דארט ווערען ס'איז פון אייערע הויז־מענשען, מעג עס זיין אפילו בלויז איין און איינציג מאל, קאן עס בעטראכט ווערען פאר אנ'אונטערנעהמונג.

דע־יבער וועט איהר מוזען אויסקוי־פען א פאטענט און א ח ך דעם פער־משפט ווערען צו א געלד־שטראף.

5770. ל. שצעצינסקי.

איהר דארפט זיך אויסמעלדען אין מאגיסטראט (מיליטעריש־פאליצי־אישע אפטיילונג פריוואטס־פלאץ 14 אויפ'ן הויף) און תיכף נאכ'ן אנקומען אויפ'ן נייעם וואוינארט, מוזט איהר זיך ווייטער מעלדען ביי דער דאָרטיגער מיליטערישער מאכט. דאס אויסמעלדען און איינמעלדען אין הויז־בוך האט נישט קיין שייכות מיט די מעלדונגס־פליכטי־גע אין די מיליטערישע אמטען.

5771. שאטאן.

ס'איז אנ'אונטערשיד פון אנ'אלט אדער א ניי הויז. אבער נישט פון אלטע און נייע לאקאטארען. דאס דעק־רעט וועגען לאקאטארען־שוץ איז הל אויף אלע לאקאטארען.

דער אומשטאנד, וואס דער הויז־ווירט דארף די וואוינונג פאר זיך גיט נאך נישט קיין גרונד פאר אנ'עקס־מיסיע.

5772. צ. וו. און אנד. לעזער.

ווארשיינליך וועלען נאך אין צוזא־מענהאנג מיט דער דערמאנטער ידיעה פערעפענטליכט ווערען גענויערע פרטים.

5773. שלאדקאווסקי.

דאס איבערגעצאלטע דירה־געלד פאר די לעצטע קווארטלען קאנט איהר דרייסט פון הויזווירט צוריק פאדערן. אזעלכע ארט פראצעסיעס ווערען פערלעטערט נאך די 6 חדשים.

5774. א שטענדיגער לעזער פון „נייעס פאלקסבלאט".

דער ארט. 44 פון די מיליטערישע סאניטארע פארשריפטען בעדייט: דע־פעקט פון בלוט־צירקולאציע ווי צ.ב.ש. בלוט־פערהאטונגען (העמארידען) אויס־געצויגענע אדערן א. א. וו.

Dr. Z. Rakowski

ספעציאליסט פאר אויערן, נאז, האלז־ און לונגען־קראנקהייטען.

קאנסטאנטינאווסקא 9 טעלעפאן 27-81

שפרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נעמט אויך אן אין לעשנא־צע זגערזשער 17 פון 10—11 און נ.מ. פון 2—3

Dr. H. SPIRA-BORNSTEINOWA

Cegielniana 4

טעלעפאן 34-90.

ספעציאליטעט: אקושער און פרויען־קראנקהייטען.

נעמט אן פון 3—6 נאכמיטאג.

די, וועלכע אזעוו האט פערראטען.

בעארבייט פאר'ן „נייעם פאלקסבלאט" לויט פערשידענע מאטעריאלען פון ל. בראנט.

106)

.....ער (גערשוני) איז אייצט א מיטגליד פון דער קאמפס־ארגאניזאציע; דערויף האב איך בעוויזען, וועלכע איך האב בעקומען נאכדעם, ווי כ'האב ערקלערט, אז איך בעט 500 רובעל אויף טעראריסטישע אונטערנעהמונגען; דעמאלט האט מיר מיכאל גאך מיטגעטיילט, אז גערשוני וועט אנגיפען זיין אין דער שווייץ, אז דאס געלד דארף מען איהם איבערגעבען, ווייל ער איז א מיטגליד פון דער קאמפס־ארגאניזאציע... איך האט פערנומען אנ'אקטיווע ראלע אין דער ס.־ר.'ישער פארטיי, אפ־טרעטען איז שוין נישט געוואונשען צוליב אונזער אינטערעס, אבער האנדלען דארף מען זעהר און זעהר פארזיכטיג. מיין ווייצען אין פעטערבורג האט פאר אונזער זאך א פארצוג. מיר דאכט זיך, אז מיר וואלט געלונגען, א דאנק די געלט־בייטרא־גען, צו וויסען די פלענער פון דער קאמפס־ארגאניזאציע און איהר דעזארגאניזירען, הגבם, ווי איהר ווייסט, איז דאס זעהר א געפעהרליכער ווענ". ביי דער געלעגענהייט האט אזעוו גע־מאלדען, אז די קאמפס־ארגאניזאציע גרייט צו אטענטאטען אויף פלעווע'ן און אויף זובאטאוו'ן.

פון דעם ציטירטען בריף איז צו זעהן, אז אזעוו האט זיך בעמיהט ארויסצובעקומען פון דער אָראנע געלד אויף צוועקען, וועלכע ס'איז אונמעגליך געווען צו קאנטראלירען; דערביי האט ער אבער געפונען פאר נויטיג צו לייקענען, אז ער אליין איז א מיטגליד פון דער קאמפס ארגאניזאציע.

דער פאליציי־דעפארטאמענט האט איינגעווילגט, אז אזעוו זאל קומען קיין פעטערבורג, און באלד, ווי ער איז אנגעקומען האט ער אנגעהויבען ארויסצוגעבען די פערזאנען, וועלכע האבען געהאט א שייכות צום אטענטאט אויף סיפיאגינ'ען. אין בעשולדיגונגס־אקט געגען לאפוכין'ען איז געווען דערצעהלט: „ער, אזעוו, האט דער ערשטער אנגעוויזען אויפ'ן קרייז מענשען, וועלכע האבען געהאט א שייכות צו דעם דאזיגען ענין, ער האט בעוויזען, אז דער ארגאניזאטאר פונ'ם אטענטאט איז געווען דערזעלבער גערשוני און אז בעטייליגט האבען זיך מיכאיל מעל־ניקאוו און פאוועל קראפט, פון וועלכע דער ערשטער איז לויט די אנווייזונגען פון אזעוו'ן אינגיכען ארעסטירט געווארען".

אין דער צווייטער העלפט 1902 איז פארגעקומען א פאקט, וועלכער האט א גרויסען רושם אין די קרייזען פון פאלי־ציי־דעפארטאמענט. אין דעם יאהר איז דאס רוסישע קייזער־ליכע פאר געווען אין פראנקרייך, און דער צאר און בעזונדער די צארין, וועלכע האבען געהאט א נייגונג צו מיסטיציזם און צו פערזאנען מיט „איבערנאטירליכע", „געטליכע" פוחות, האבען זיך זעהר פעראינטערעסירט מיט א געוויסען פיליפ, וועגען וועלכען ס'זענען ארומגעגאנגען קלאנגען, אז ער איז א גרויסער ספיריטיסט, היפנאטיזער און רופא פון אלערליי געהיים־נישפולע קראנקהייטען. ראטשקאווסקי, דער שעף פון דער אויס־לענדישער אגענטור פון דער אכראנע, האט בעקומען א בעפעהל אויפצוזוכען דעם דאזיגען פיליפ און ברענגען איהם קיין פע־טערבורג. ראטשקאווסקי האט דעם בעפעהל אויסגעפיהרט און צוגעשטעלט פיליפ'ן אין קייזערליכען הויף, וואו דער פראנצויזישער בעל־מופת האט בעקומען א זעהר גרויסע השפעה סיי אויפ'ן צאר, סיי אויף דער צארין (דאס איז געווען א מין ראספוטין אין א קלענערן מאסשטאב).

וואס פארא אינטערעס ס האט דערביי געהאט ראטשקאוו־סקי איז נישט בעקאנט, נאר ער האט זיך געווענדעט מיט א בריף צו דער קייזערין־מוטער מאריא פיאדראוונא און געווארענט איהר פאר דער ווירקונג, וועלכע פיליפ האט אויף איהר זוהן, דעם צאר ניקאלאי. מאריא פיאדראוונא האט וועגען דעם בריף מיטגעטיילט דעם צאר, וועלכער איז פון דער זאך געווארען שטארק אויפגעבראכט, ער האט ארויסגערופען צו זיך דעם אינערן־מיניסטער פלעווע'ן און האט פאר איהם אויסגעדריקט זיין עמפערונג צוליב דער האנדלונג פון ראטשקאווסקי'ן. פלעווע האט אויסגענוצט די געלעגענהייט און בעגעגענען די מיניסטער ראטש־קאווסקי'ן מיט וועלכען ער איז שוין פון לאנג געווען אונצופרי־דען, ווייל יענער האט זיך געפיהרט שוין צופיל זעלבסט־שטענדיג און אונאפהענגיג פון אינערן־מיניסטער.

ראטשקאווסקי'ס קאריערע איז געווען אויף א געוויסער צייט פערענדיגט, אבער נישט אזעוו'ס. אויף ראטשקאווסקי'ס ארט איז בעשטימט געווארען ראטאיעוו, וועלכער האט גוט געקענט אזעוו'ן און האט געוואוסט, ווי אפצושאצען די ארבייט פון דעם דאזיגען אויסערגעוועהנליך נוצליכען מיטארבייטער.

(פארטזעצונג קומט).

פערשוואונדענע געוואָרען א וואַרשאווער יודישע יתומה.

פלאַנגען, אַז זי איז פערקויפט געוואָרען קיין בוענאָס-איירעס.

מיט א צייט צוריק איז אין וואַרשא פאָרגעקומען דער דין-תורה צווישען דער פריילין חנטש'ע ראָזענבלום מיט איהר פעטער, דעם אייגענטימער פון חסידישען האָטעל אין וואַרשא אויף טוואַרדע 13.

די דין-תורה איז דאַמאָלס פאָרגעקומען צוליב דעם, וואָס דאָס מיידעל האָט ביי איהר פעטער געאַרבייט 6 יאָהר. די גאַנצע צייט האָט ער איהר נישט געצאָהלט קיין געלד, נאָר צוגעזאָגט, אַז ער וועט איהר געבען א נדן און ווען זי האָט זיך אָפגעזוכט א חתן און זי האָט געפאָדערט דעם נדן, האָט איהר דער פעטער גישט געוואָלט וואָלט געבען. די דין-תורה האָט זיך דאַן געצויגען עטליכע וואָכען און צום סוף האָט דער פעטער אויסגעצאָהלט דעם מיידעל 1200 זלאָטעס.

איז דאָך גוט? – האָט זיך אָבער דער חתן אַרומגעזעהען, אַז 1200 זלאָטעס איז פאַר איהם א צו-קלייגער נדן, אַז ער איז ווערט א סך מעהר, ער האָט חרטה געקריגען אויפ'ן שידוך און דאָ הויבט זיך אָן א פרישע מעשה:

חנטש'ע ראָזענבלום האָט אַנ'אַלטערע שוועסטער, שיינדעל, וואָס האָט זיך די לעצטע עטליכע יאָהר אויפגעהאַלטען אין לאָדז. אָט די דאָזיגע שוועסטער האָט מיט בערך צוויי חדשים צוריק חתונה געהאַט מיט איינעם אלתר קאַרנשטאַט, א יוד פון א יאָהר עטליכע און פופציג, וואָס פאַרנעמט זיך מיט חכמת היד, חכמת הפרצוף און אַנדערע חכמות.

ווען דער יוד האָט זיך דערוואוסט, אַז זיין שוועגערין האָט אָנגעוואוירען דעם חתן, אָנגעוואוירען דעם פּאָסטען, און דערצו זיך אַרום מיט 1200 זלאָטעס אין קעשענע – האָט עס איהם שטאַרק פערקלעמט ביי'ם האַרץ און ער האָט זיך אָנגעהויבען מיט דעם מיידעל פעראינטערעסירען.

קורם כל איז ער אַראָפּגעקומען קיין וואַרשא, און האָט פאַר דעם מיידעל אָנגעהויבען זוכען שדוכים. און ווען ער האָט נישט אַזוי שנעל געפונען, האָט ער איהר דערצעהלט, אַז ער האָט א זעהר פיינעם זאָהן, וואָס הייסט יאַנקעל, איז א שניידער, אַרבייט אויף טוואַרדע גאַס, און איז פאַר חנטש'ען דער פּאַסיגסטער חתן אין דער וועלט.

האָט מען געמאַכט א "וזהו־גג", חתן־כלה זענען זידזעהר געפעלען געוואָרען. ס'האָט זיך אויף אַריינגעמישט א געוויסע פרוי זאַלצשטיין (טוואַרדע 13) און מיט 6 וואָכען צוריק זענען טאַקע ביי דער זעלבער פרוי זאַלצשטיין געפראַוועט געוואָרען די תנאים און חנטש'ע מיט יאַנקלען זענען מיט מזל אָפּיציעל געוואָרען חתן כלה.

אָפגעטון דאָס דאָזיגע שטיקעל אַרבייט, איז חנטש'עס שוואָגער אַוועקגעפאָהרען און זיין זוהן, דער חתן, האָט זיך גענומען גרייטען צו דער חתונה.

און אָנגעשמועסט האָט מען, אַז דער חתן דינגט א דירה, שטעלט אַריין מעבעל און ווען אַלץ וועט שוין זיין אין אָרדנונג, וועט ביי דער פרוי זאַלצשטיין אין שטוב געפראַוועט ווערען א חתונה.

פלוצלונג אָבער – דאָס איז געווען מיט 4 וואָכען צוריק – בעקומט די פרוי זאַלצמאַן א בריף פון חנטש'ען, אַז זי געפינט זיך אין פולטוסק, האָט דאָרט חתונה געהאַט מיט איהר יאַנקלען און קלויבט זיך מיט איהם צו פאָהרען אויף א לוסט-רייזע.

עיקר איז א צווייטע וואָכען אַרום קומט יאַנקעל'ס פאָטער צו דער פרוי זאַלצשטיין און פרעגט זיך אויף זיין זוהן. שטעלט זי אויף איהם אויס א פּאָר אויגען:

– וואָס, איהר ווייסט גאָרנישט?

– וואָס איז דען געשעהען?

– איהר זוהן האָט דאָך חתונה-געהאַט.

– וואָס רעדט איהר? און דאָס ווייב?

– וועלכעס ווייב?

– נו, ער האָט דאָך א ווייב..

– א ווייב?

– א ווייב מיט דריי קינדער אויף גענשע 57.

– אָבער איהר זענט דאָך אַליין געווען דער שדכן.

– איך האָב געמיינט, ער וועט זיך פריהער גט'ן...

האָט זיך גלייך דערפון דערוואוסט חנ'טשע'ס משפחה, מ'האָט אָנגעהויבען זוכען דאָס פּאָרעל, פונאַנדערגעשיקט בריף אין פערשידענע שטעדט, אָבער – חנ'טשע מיט יאַנקלען זענען ווי אין וואַסער אַריין.

איז עמיצער ספּעציעל אַראָפּגעפאָהרען קיין פולטוסק. וואו ס'איז פאָרגעקומען די חתונה און, הגם קיין געוויזערס האָט זיך נישט געלאָזט דערוויסען, זענען אָבער געפונען געוואָרען געוויסע שפּורען, אַז חנ'טשע זאָל האָבען פערקויפט געוואָרען קיין בוענאָס-איירעס.

לצים זאָגען, אַז די גאַנצע שולד פאַלט אויף יאַנקעל'ס פאָטער, ווייל ער, אַלס א יוד, וואָס קען זיך אויף חכמת הפרצוף, האָט גלייך געדאַרפט דערקענען, וואָס פאַר א פאַרשוינדעל זיין זוהן איז...

די מאָסקווער אַרטיסטען פון „הבימה"

האָבען אויך אָנערקענט, אַז די שענסטע פאָטאָגראַפיעס. פאָרטרעטען ווערען קינסטלעריש אויסגעפערטיגט נור אין דעם

– ערשטקלאַסיגען פאָטאָגראַפישען אַטעליער –

„PARISIENNE"

69 ברזשעזשינער 69

צופאָהר מיט'ן טראַמוואַי נומער 1.

Dr. med. I. WAJNBERG

Cegielniana 47, tel. 26-02

אינערליכע קראַנקהייטען, ספּעצ. פאַר לונגען- און האַרץ-קראַנקהייטען, בעשטראַלונגען אין קינסטליכע בערג-זון.

נעמט אָן פון 3—4 נאָכמיטאָג און פון 4—5 דער לעטשניצע „תשולקא".

דריי און איינער

פון די ריימשע מעשה'לעך.

גרויס איז די גבורה פון יצר הרע אָבער נאָך גרעסער איז די גבורה פון קנאה.

אָט נעהמט, למשל, די געשיכטע, וואָס האָט פּאַסירט מיט דריי פרויען און איין מאַנספּערזאָן אין דאָטשע-אָרט ווילטשעפּאָליע ביי לובלין.

א קליין דערפעל, דערפאַר אָבער א פיין אָרט פאַר בעשיידענע דאַטשע געסט, וועלכע קאָנען זיך נישט ערלויבען צו פאָהרען אין די גרויס-אַרטיגע קור-ערטער אָדער אין פּענסיאָנאַטען און מוזען אָבער כאָטש אויף עטליכע וואָכען זיך אַרויסרייסען פון גרויס-שטעטישען טומעל.

דריי זענען זיי אַרויסגעפאָהרען קיין ווילטשעפּאָליע: א פרוי פון א פרי-וואַט-בעאַמטען, א פרוי פון א מאַנופאַקטור סוחר און א פרוי און א לעה-רער. געפאָהרען זענען זיי מיט די ריינסטע כוונות אָפּצורוהען זיך און טאַקע דערפאַר האָבען זיי זיך אויסגעזוכט א זייטיג דערפעל.

וואָלט טאַקע אַלץ אַריבער בשלום ווען נישט א מכשול.

אין זעלבען דאָרף איז אָנגעקומען אויך א גצוויסער פּאַריס ר–ן – א בעאַמטער אין א היגער באַנק, א יונגערמאַן מיט אַלע „אויסערליכע און אינערליכע אייגענשאַפטען צו אימפּאָנירען פרויען.

עטליכע טעג זענען אַריבער און איי-נע פון די פרויען האָט זיך אָנגעהויבען צוזוכטען, בכן איהר פריינדין „אָטשקעוועט" צו באַריסען. דער חשד האָט גרויסע אויגען און מיט יערען טאָג אָדער נאָכט האָט זיך איהר אָנגע-הויבען אויסדוכטען אַלץ מעהר און מעהר.

האָט זיך ביי איהר ערוועקט די פרוי-ען-אַמביציע: „און איך וואו בין?.." האָט זי אַליין גענומען פרובען „אויב זי איז נאָך עפּעס ווערט".

אַזוי אַרום איז אויסגעבראָכען א שטילע קאָנקורענץ צווישען די דריי פריינדינס. איינע די אַנדערע האָט חושד געווען און גענומען נאָכקאָנטראָלירען.

דער אמת איז געווען, אַז איינע פון זיי האָט טאַקע יאָ אַמאָל געכאַפּט א שמועס מיט באָריסען און א צווייטע האָט אַפילו געוואָנט מיט איהם צו מאַ-כען א שפּאַציר.

די קנאה געפיהלען זענען געוואַק-סען פון איין פריינדין אויף דער אַנ-דערער. אין עטליכע טעג אַרום האָבען די מענער פון די דריי ווילטשעפּאָל-יער פרויענדיגס בעקומען אַנאָנימע בריף, בכן זייערע פרויען פיהרען זיך אויף זעהר פּאַסקודנע און מי יורע צו וואָס באָ-ריס וועט זיי דערפיהרען.

אין א פלוצליגען פריהמאָרגען (גע-ווען איז עס אייגענטליך ביינאַכט) זע-נען אַלע דריי (יעדער בעזונדערט און אַלע איינאיינעם) געקומען צופאָהרען קיין ווילטשע-פּאָליע און נישט אויס-רעדענדיג א וואָרט האָבען זיי געהייסען זייערע פרויען איינפּאַקען די פעקלעך און – קיין לובלין.

ביי דער באַהן-סטאַציע האָבען זיך צוגויסגעטראָפען די דריי פרויען מיט זייערע דריי מענער. איינע צו די צווייטע האָט א וואָרט נישט אויסגערעדט. די מענער צווישען זיך האָבען אויך געשוויגען און א פוליטע שטילקייט זע-נען די דריי פּאָרפעלקער אָפּגעפאָהרען צוריק קיין לובלין.

אָט דאָס איז דער רעזולטאַט פון קנאה, אַמביציע און ביסעל אונטער-שטעלעריי.

Dr. med.

EYCHNER Jakób

Aleja 1-go Majâ 16,

Telefon 11-24

אינערליכע- און קינדער-קראַנקהייטען. נעמט אָן פון 7—8, זונטאָג פון 3—4

Dr. med. H. LUBICZ

צעגעלניאַנא 43, טעל. 41-32.

ספּעציאַליסט פאַר הויט, מענערישע און פרויען-קראַנקהייטען. 8-9

מיט פּאָלונגקוואַרץ-לאַמפּען (הויט-אויספּאַל)

נעמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָוונט.

אין פלאַמען פון ליבע און האַס

(62

(ראָמאַן).

– צי וועט איהר מיר דערלויבען–האָט גרעגואַר ווייטער געזאָגט–צי וועט איהר דערלויבען, איך זאָל אייך געבען אַנ'עצה? איך בין נאָך גאָרנישט אַלט, אָבער די קראַנקהייט מיינע, און דאָס אומאויפהערליכע ליידען האָט מיר געגעבען פיעל דערפאָהרונג.

– איך הער אייך, הער גרעגואַר.- האָט יהודית געזאָגט.

– אַלזאָ, אויב איהר האָט נאָך ביז איצט נישט ליב מיין ברודער, ראָט איך אייך, איהר זאָלט זיך עס גישט בעמיהען צו טון, ווייל... פריילין אידאַ, איך מיין, אַז מיין ברודער איז נישט בכוח צו מאַכען אייך גליקליך.

– צי רעכענט איהר, אַז ער האָט מיך נישט ליב?

– אָ, וואָס שייך דעם, ווייס איך, אַז ער גצהט אויס נאָך אייערע טריט, אַז ער וועט שיער משוגע פאַר אייך... האָרכט מיך אָבער, פריילין אידאַ, און חידוש'ט זיך נישט, וואָס איך רעד אַזוי אָפען מיט אייך. יעדעס וואָרט, וואָס איך זאָג אייך איז דיק-טירט פון א פריינדליך געפיהל, וואָס איך האָב צו אייך, און פון דער טיפער ליבשאַפט, וואָס איך פיהל צו אייער שוועסטער–אַזאַ ליבע, וואָס איהר בילדע זעצט זיך וועגען איהר מעער, און וועלכע איך וועל קיינמאָל נישט נעהמען אויף זיך די דרייסטקייט פאַר איהר אַרויסצוזאָגען. ניין, קאַרל קאָן אייך נישט געבען קיין גליק, פריילין אידאַ, ער איז א האַרטנעקיגער עגאָאיסט, און איז גרייט אַלץ מקריב צו זיין צוליב בלויזער אַמביציע, צוליב דער שטרע-בונג צו ווערען רייך...

– און צו קאָן איך דען נישט זיין א שותף'טע און זיינע אַמביציעס?.. צי קאָן איך איהם דען נישט בייהילפיג זיין ביי'ם רעאַליזירען זיינע חלומות?

– ניין, דאָס איז אוממעגליך, אוממעגליך!–האָט היציג אויסגערופען דער קראַנקער–איהר זענט אַזאַ שיינע, אַזאַ אָרענט-ליכע, אַזאַ צניעות'דיגע! איהר, פריילין אידאַ, וואָס פון טאָג צו טאָג דערזעה איך אין אייך אַלץ מעהר מעלות... אָ, ניין! איהר קאָנט נישט זיין, און טאָרט נישט זיין, קאַרל'ס ווייב! דאָס ווייב פון קאַרל דרייוויק!

דעם פאַמיליען-נאָמען „דרייוויק" האָט ער אַרויסגערעדט מיט אַזוי פיעל עקעל און פעראַכטונג, פונקט ער אַליין, וואָלט נישט געטראָגען דעמזעלבען נאָמען.

– מיין זיידע ווען ווען זענען אַריינגעקומען אין די ד' אמות פון אונזער משפחה–האָט גרעגואַר ווידער אָנגעהויבען נאָך א קורצען ישוב'ן זיך–פון דאַן אָן האָט איהר געהאַט די געלעגענ-הייט נעהענטער צו דערקענען קאַרלס כאַראַקטער! פייער מיט וואַסער! דאָ איז ער פרעהליך מיט א קרענקישער פרעהליכקייט, מיט א נערוועזישער, און דאָ ווידער איז ער מרה שחורה'דיג, מעלאַנכאָליש, און ברוגז אויף דער גאַנצער וועלט. ער האָט דאָ קיינעם נישט ליב: נישט מיך, נישט דער מוהמען. אייך וועט ער אויך אויפהערען ליב צו האָבען, ווען ער וועט האָבען בעפרידיגט זיין ליידענשאַפט. ליב-האָבען האָט ער ליב בלויז זיך אַליין! ער האַלט נאָר אין חלום'ען פון גרויסע קאַפּיטאַלען, און פון די תענוגים פון א רייך לעבען. איהר זשע זענט בעשיידען, ווייס איך, און אייערע פערלאַנגען... אייער לעבען לע'ם איהם, פריילין אידאַ, וועט זיין אַנ'אייביגע אינקוויזיציע! איך בעט אייך, פריילין אידאַ, לאָזט איהם געמאַך... האָט איהם נישט ליב!

– שוין צו שפּעט...

– צו שפּעט?... וואָך הייסט עס! אָבער איך זאָג דאָך אייך, אַז עס פאַר נישט געשעהן, איהר זאָלט איהם ליב האָבען! איהר קאָנט דאָך נאָטוויליג נישט געהן אין די אָרעמס פון אומגליק אַריין!

– וואָס שרעקט אייך אַזוי אָט, הער גרעגואַר? – האָט זי א פרעג געטון, משער זייענדיג זיך וועגען די ספקות, וואָס האָבען פאַראומרוהיגט דאָס האַרץ פון דעם קראַנקען.

– איך ווייז אייך בלויז אָן אויף א סכנה... אויף אַנ'אָפּ-גרונד.. צו זעהט איהר דען נישט, אַז גרעגואַר לעבט נישט מיט אונזער לעבען? אַז צווישען איהם און אונז איז נישטאָ קיין איין בשותפות'דיגער געדאַנק?

– הער גרעגואַר, אַלס פרוי געה איך און ריכט זיך לויט'ן רוף פון האַרצען...[מאַנסבילען בעהערשען בעסער זייערע געפיהלען, פאַרוואָס זשע זאָגט איהר דאָס אַלץ נישט אייער ברודער גופא? הלמאי בעמיהט איהר זיך נישט אָפּצוווענדען איהם פון מיר?

– איך האָב עס טאַקי געוואָלט מאַכען אַזוי, פריילין אידאַ. איך האָב גערעדט צו איהם, און געזאָגט: האָלט, ברודער מיינער, נישט דאָס רעכט צו פערקנעהמען דאָס מיידעל פון איהר משפחה. איך פערוועהר דיר זי ליב צו האָבען, ווייל די ברענגסט דאָך דאָס אונגליק אויף איהר אומשולדיגען קאָפּ...

– נו, און וואָס האָט ער בעט'מענה'ט דערצו?

– אַך, ווען איהר וואָלט נאָר געקאָנט זעהן זיין שפּאָטישען שמייכעלע: ווען איהר וואָלט בלויז געהערט זייגע אירנגישע ווער-טער, וואָלט איהר דאָך שוין פערשטאַנען, פאַרוואָס די פראַגע פייניגט מיך אַזוי. אַך פריילין אידאַ, ווען איהר וואָלט געהאַט די געלעגענהייט צו זעהן מיט וואָס פאַר א בישול ער קוקט אויף מיר דערפאַר, וואָס איך בין קראַנק און שוואַך, און קאָן זיך מיט איהם נישט געבען קיין עצה! נו... און ווען איך האָב זיך פער-צקשנט ביי מיין פאָדערונג, האָט ער מיך אַריינגעשליידערט אין פּאָטעל, אונגעדריקט מיר רציחה'דיג די הענד און מיט א מערדער-ליכען בליק אין די אויגען, געזאָגט רוהיג און קאַלט, אַז ער האָט נישט מורא פאַר קיין שום שטערונגען פון מיין זייט. אַך-און-ווי וואָלט צו מיר געווען, ווען איך וואָלט זיך איהם אַנידערגעשטעלט אויפן וועג... איהר קאָנט איהם נאָך נישט, פריילין אידאַ!

יהודית האָט א טראַכט געטון:

– יאָ, אַזוי איז ער, דער מענש, וואָס האָט דערמאָרדעט לעווענטאַל'ן.

מיט טרעהרען-פערלאָפענע אויגען האָט גרעגואַר ווייטער גערעדט.

– פריילין אידאַ, גלויבט מיר, עס קאָן אייך טרעפען קיין גרעסער אומגליק נישט טרעפען, ווי דער, ווען איהר וועט חתונה האָבען מיט מיין ברודער!.. אַנטלויפט, אַנטלויפט פון אונזער הויז!

(פאָרטזעצונג קומט).

א פרוי ענדערט זיך לייכט...

דער בעסטער בעווייז איז, אז א פרוי, וועלכע בענוצט „קאסמאפאליס“ ענדערט זיך
באלד צום גוטען אונטער דעם איינפלוס פון דעם זיכערען מיטעל, וואס פלעגט וואונדערבאר און
דערהאלט די פרישקייט פון געזיכט, הענד און קערפער.

COSMOPOLIS

קאסמאפאליס דאס איז נישט קיין קרעם.
קאסמאפאליס דאס איז נישט קיין פאסטע צום געזיכט.
קאסמאפאליס איז א גאנץ נייע און ביז אהער נאך נישט געוועזענע זאך.

הויפט-סקלאד אויף פוילען: ROMAN WŁODARSKI, WARSZAWA, LUBIECKIEGO 5

צו בעקומען אין אלע אפטייקען, אפטייק-סקלאדען און פארפומעריע-געשעפטען. פרייז 2.50
זל. פאר שטיק. ווען מ'קריגט נישט, דארף מען זיך ווענדען צום הויפט-סקלאד פאר פוילען. פאר קונים
פון דער פראווינץ ווערט ארויסגעשיקט נאכ'ן בעקומען פאראויס 2.75 אדער 3.25 אויף א נאכנאהמע.
883

היט זיך פאר פעלשונגען!

פערטרעטער אויף בעזונדערע שטעט אויף אייגענער רעכנונג ווערען געוואונשען.

נעגעז גרויסע בעלוינונג!

פארלארען האב איך אויפ'ן קאליסער וואקזאל פערלוירען א פארטפעל מיט פערשיעדענע דא-
קומענטען, וועלכע האבען פאר קיינעם קיין שום ווערט נישט, ווי אויך פאלגענדע וועקסלען:

1) א וועקסעל אויף 125 זל. צאהלבאר ד. 2/8 ד.י. אויסגעשטעלט און אקצעפטירט פון ארדרע ארענדארטשיק

(2	100	3/8		
(3	100	4/8		
(4	100	3/9		
(5	100	7/9		
(6	100	20/9		
(7	100	28/9		
(8	100	4/10		
(9	126	13/8	קאכאוויטש און גאסטין	
(10	277.40	20/8		
(11	98.30	20/8		
(12	88	1/8	שווידערסקי און בארעק	

איך האב אויך פערלוירען א 1/4 לאס פון דער 15-טער מלוכה-לאטעריע נומער 35,992, ווי
אויך א פאס אויפ'ן נאמען פון אברהם ארענדארטשיק און א מיליטער-ביכעל.

דער עהרליכער פינדער ווערט געבעטען געגען גרויסע בעלוינונג אפצוגעבען צו ש.
ארענדארטשיק, ווסכאדניא 50.
155

מאסאזש- און הייל-גימנאסטיק-שולע און קאבינעט

פון דר. מעד. ב. שמירנעלד

צעגעלניאנא 6, טעל. 51-89

רוקענביינער-פערקרימונגען, פאראליזען, נערוען-שמערצען, פעט-
זוכט, ארטריטיזם, שטוהל-פערשטאפונג, גינעקאלאגישע מאסאזשען,
בעהאנדלונג פון פיזיש שוואכע קינדער (גרופען). נאך דעם ענ-
דיגען די שולע, ווערט ארויסגעגעבען א צייגניס.

עמפפאנג פון 3 ביז 5.

צאהן-ארצט LEKARZ-DENTYSTA

St. GELBERG

זאכאדניא 15, טעל. 31-08

היילט גאנץ פערנאכלעסיגטע ציינער און מונד-קראנקהייטען. צאהן-
ציהונג אהן שמערצען, היילט מיט ליכט-בעשטראהלונג, ספעציע-
לער לאבאראטאריום פון קינסטליכע צייהן. נעהמט אן פון 9—12
נאכמיטאג פון 3—7 אזייגער אווענד. ביליגע פרייזען. 1481

רעטשניצע פון דאקטוירים-ספעציאליסטען

פון ערצטליך-רענטגענאלאגישער קאבינעט

זגיערסקא 17, טעל. 16-33.

ד״ר ראמאוואסקי	נאז, האלז, אויערן קר.	11-10 2-5 / 6½—7½
ד״ר רוזשאנער	הויט- און געשלעכט-קר.	11-10 / 1-2
ד״ר גאלדשטיין-פאלאק	אויגען-קראנקהייטען	2-1
ד״ר יוסטמאן	נערוען-קראנקהייטען	2-12
ד״ר ראזענצווייג	קינדער-קראנקהייטען	12-10 4-5
ד״ר פאפיערני	פרויען- און געבורטס-הילף	1-11½ 5-6
ד״ר קאנטאר	כירורגישע-קראנקהייטען	5-4 זונ. 1-2
ד״ר ווינבערג	אינערע, הערץ לונגען-קר.	1-11 5½-7
ד״ר סטופעל	רענטגען	12-2 4-6
א. גראדזענטשיק	צאהן-ארצט	7-3
נ. ראזעס	צאהן-ארצט	2-9

צאהן-פלאמבירונג, בעלייכטונגען, קארונען, מאסטען, א. אז. וו.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען

רענטגען-אינסטיטוט

דורכלייכטונג פון אלע קראנקהייטען פון קאפ (פארק) מיט
רענטגען-שטראהלען, פאר בעשטראהלונג און דורכלייכטו-
נגען, קווארץ-לאמפע, דיאטערמיע, לעקטריזאציע, אלע
מעגליכע אנאליזען. א קורס פאר שמאלצער.
אנמעלדונגען בעזען שארלאך (שקארלאטין) פון 4—5 נאכמ.
די לעטשניצע איז אויך אפען זונטאג.
וויזיט אין ד ר שטאט.

לעטשניצע פון דאקטוירים און ספעציאליסטען

בזשעזשינער 11, טעל. 37-63

עפען פון 9 פריה ביז 7 אווענד

ד״ר וואלינסקי	נאז, האלז, אויערן-קר.	3—4
ד״ר קערשנער	קינדער-קראנקהייטען	12-9½ / 5-4
ד״ר שיפמאן	אינערליכע קראנקה.	1-11
ד״ר לופיטש	הויט- און געשלעכט קר.	2-12
ד״ר שמירנעלד	נערוען און גאנגפארונג קר.	1-8
ד״ר גאלדבלאט	אויגען-קראנקהייטען	12-9, 6-5
ד״ר עליאסבערג	כירורגישע קראנקה.	1 —
ד״ר בערגמאן	פרויען און געבורטס-הילף	3-4

באזונדערע פראקטיק, עקספערימענטען, וויי שטעפלען א. ז. וו.
צאהן-שטעלען, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראהלונג אפפ-
שפריצונגען, מאסאזשען, עלעקטריזאציע, אפעראציעס. אויף
פערלאנג — וויזיטען אין שטאט. — אין לאבאראטאריום
ווערען געמאכט אלע ארט אנאליזען, ווי אורי-
פעלעגמע און בלוט. 2120

אימפונגען געגען שקארלאטין.

ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען א
רענטגענאלאגישער קאבינעט
עס נעהמען אן:

ד״ר זילבערשטיין	צאהן-ארצט	10—2 ביי
ד״ר לאזשינסקא סטאראפאלסקא	צאהן-ארצט	3—7

קינסטליכע ציין, קארונען, מאסטען א. ז. וו.
די לעטשניצע איז אויך עפענט זונטאג.

פרעס. פעראיין פון צייטונגס-פערשפרייטער
אין פוילען, אבטיילונג לאדז, פעטריקאווער 66.

אכטונג, צייטונגס-פערשפרייטער!

היינט מיטוואך, ד. 13 יולי, פינקטליך 7 אין
אווענד קומט פאר אין פעראיינס-לאקאל

א בעריכטס-פערזאמלונג

מיט פאלגענדען טאג-ארדנונג:
1) קאסע-און טעטיגקייטס-בעריכט; 2) די לאגע אין פאך;
3) וועגען ווינאגראד און קאזאקעוויטשן 4) פרייע פארשלאגען;
3) אפשאפען דאס געבען צייטונגען אויסצולייענען; 4) גרינדען
א לייה-קאסע.

חברים, ווילט איהר פערבעסערן אייער לאגע? ווילט איהר,
אז דער פעראיין זאל זיך גוט ענטוויקלען, מוזט איהר אלע
קומען פינקטליך. קיין איינער טאר נישט פעהלען.

בעמערקונג: איינטריט נור פאר מיטגלידער געגען איינ-
לאדונגס-קארטען.

מיט אכטונג די פערוואלטונג.

דאנטיסט און צאהן-טעכניס

י. ביטענסקי

5 קאנסטאנטינער 5

נעהמט אן אלע טאג פון 9 פריה ביז 8 אווענד.
פרייזען ביליגע! בעצאהלונג אויך אין אפצאהלונג

ס'ווערען געזוכט
2 זוניגע צימערן
פארטער אדער 1. שטאק
ביי פאמיליע אדער ווירט.
ווענדען זיך אנדזשעיא 33
וואוינונג 3. 939

Dr. med.
BRAUN

פאלודניאווא 28
טעלעפאן 40-26
ספעציאל-ארצט פאר הויט און
ווענערישע קראנקהייטען און
מענער - שוואכע.
בעהאנדלונג מיט קווארץ-ליכט
(האר-אויספאל)
נעמט אן פון 9—12 פריה
און פון 5 — 8 אווענד

Dr. med.
W. Eychner

פרויען-קראנקהייטען
און אקושעריע

זגערזשער 11 טעל. 72-84
נעמט אן אין דער לעטשניצע
פעטריקאווער 294 פון 12—2
מיטאג אין דער היים פון 6-8 אוו.

Dr. med
STUPEL
Szkolna 12

ספעציאליסט פאר הויט, האר
און ווענערישע קראנקהייטען,
מענער-שוואכע, רענטגען-
שטראהלען און קווארץ-ליכט,
עלעקטרא-טעראפיע.
נעמט אן פון 8—9 און אווענד.

Dr. ADAM
GROSGLIK
Al. Kościuszki 27,
tel. 51-78

הויט און ווענערישע קראנקה.
רענטגען און ליכט-היילאנשטאלט
נעמט אן פון 4—7 אין אווענד

Dr. med.
A. MAZUR

נארוטאוויטש (דזשעלנא) 44
אויערן און האלז קראנקהייטען
שטימע און שפראך-פעהלערן
(שטאמלען א.ז.וו.) נעמט אן
פון 12—2 און פון 6³⁰—8 אוו.

Dr. med.
Różaner

ספעציאל-ארצט פאר ווענערישע,
הויט-קראנקהייטען און מענער-
שוואכע.
בעהאנדלונג מיט קינסטליכע
בערג-זאנע.
נעמט אן פון 8—10 פריה און
פון 5 ביז 8 א זייגער אווענד.
נארוטאוויטש 9 1. שטאק
טעלעפאן 28-98.
א ספעציעל - אינגעארדנעטער
ווארטע-זאל פאר דאמען.

Dr. med. Ludwik
Rapeport
Dr. Narutowicza 25
(Dzielna) tel. 44-10.

ספעציאליסט פאר נירען, בלאז
און אורין - קראנקהייטען.
נעמט אן פון 1 ביז 2
און פון 4 ביז 7 אווענד.

Miejski Kinematograf Oświatowy
Wodny Rynek.

פון 12 טען ביז ן 18 טען יולי אייגשליסליך
פאר דערוואקסענע!

קארמען (Carmen)

דראמע אין 12 טיילען. אין דער הויפט-ראלע:
Raquel Meller.

פאר יוגענד! פאר יוגענד!

„דער לעבעדיגער מת“

פארס אין 8 טיילען.
אין דער הויפט-ראלע: **Ch. Chaplin**

אויפפאדערונג!

נאך 3 מאל רופען דעם ה' אלעזר זעלמאן
(דרעוונאווסקא 30) צו 3 היגע מורה-הוראות און ער
האט נישט געוואלט קומען לדין, פאדערן מיר איהם
אויף צום לעצטען מאל צו א דין-תורה צום הרב ר'
משה מנחם סגל (פאלודניאווא 25) אויף מארגען, דאנ-
נערשטאג, 4 א זייגער נאכט.

אין פאל ער וועט איצט נישט קומען לדין,
נעהמען מיר פון זיך אראפ די פעראנטווארטליכקייט
פאר די ווייטערדיגע פאלגען און מיר גיבען דעם
ענין איבער דער פראקוראטור.

די יורשים
אייבוים, נאוואמיעסקא 26.
960

א פעהי-נער אנגעשטעלטער

גוט בעקאנט אין דער מאנופאקטור-בראנזשע, מיט
לאנגיעהריגער פראקטיק, ערשטקלאסיגע רעפערענצען,
נעגען מעסיגען געהאלט, זוכט א פאסטען אין א גע-
שעפט אדער פאבריקס-לאגער. — אפערטען פאר ל.
נאלדמאן אין אדמ. פון דער צייטונג.
658

צאהן-ארצט-LEKARZ-DENTYSTA

M. KARABANOW

ווסכאדניא 31 (אין הויף) טעלעפאן 59-09

היילט, פלאמבירט ציהט ציין גאנץ אהן שמערצען,
קינסטליכע ציין אהנע גומען און רעפאראטורען
ווערען שנעל און ביליג אויסגעפערטיגט.
נעהמט אן פון 9 פריה ביז 8 אין אווענד. 1195
לעטשניצע פרייזען. בעראטונג אומזאנסט.

והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת?

פארוואס לויפט יעדער אין ביורא פעטריקאווער 17?
ואמרת אליו, זאלסטו איהם זאגען
— אז אין דעם ביורא —

17 פעטריקאווער 17

2-טען הויף, פארטער, דורכגאנג זאכאדניא 53, וואו
מ'האט ערלעדיגט און געשריבען אלערליי ביטעס לויט'ן
אוסטאווע, קלאוזולעס, זאבעזפיעטשעניעס אויף
אלע שטעדט אין פוילען, אפעלאציעס, אפאזיציעס,
אדוואלאניעס, רעקורסען, וועגען פעטער און קא-
מיסאריאט-רושאנדו, ביטעס וועגען ווירה און אגושאנד
ראזשעמטשי און אין אלע פאליציי-בעצירקען, שותפות-
אקטען, סטאטוטען, אקטען אינטערציזיעס,
אקטען דאראוויעס, קארנע ספראוועס, ווי אויך
איבערזעצונגען אין אלע שפראכען.

רעכטס-קאנסולענט י. מאנעלא,
פעטריקאווער 17, זאכאדניא 53
שנעל, רעיעל און ביליג!

יוד. י. אינפעלד

וואוינט איצט אויף
42 ווסכאדניא 42

אבאנעמענטס-פרייז: אין לאדז: א חודש — 5 זלאטעס, — אויף דער פראווינץ: א חודש — 6 זלאטעס, אין אויסלאנד מיט 50 פראצענט טייערע. — פערן אינזעראטען פון די אנאנסען אין די רעדאקציע נישט פעראנטווארטליך. די פערטיפאס-זיי אין אכען פאנסט און כבעצחש.

אנאנסען-פרייז: פערן מעקסט 15 גראשען, פרייטאג 20 גראשען, אין טעקסט 40 גר., פרייטאג 60 גראשען, נאכ'ן טעקסט 10 גראשען, פרייטאג 15 גראשען. — פאר אויסלענדישע אנאנסען 100 פראצענט טייערע. אויבער דער שטאט — 25 פראצענט טייערע.

Wydawnictwo „Najer Folksblat“, spółdz. z odpowiedz. udziałami Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg.
Czcionkami i drukiem „Najer Folksblat“, Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman